

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
Guidelines for Improving the Quality of Education Utilizing National
Educational Test Results

ดร.ปนัดดา หัสปราบ

นันทนา จันทร์ฝั้น

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ชื่อโครงการ แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ประจำปีงบประมาณ 2564 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 100,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ เมษายน 2564 ถึง ธันวาคม 2564

หัวหน้าโครงการ ดร.ปนัดดา หัสปราบ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

ผู้ร่วมโครงการวิจัย นางสาวนันทนา จันทร์ผืน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method) ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ส่วนการวิจัยระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาแนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า

1) สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ คือการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน รองลงมาคือระดับชาติ

2) ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือด้านผลผลิต (Output) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ (Outcome) ลำดับสุดท้าย คือผลกระทบ (Impact)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือด้านครู และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี Stepwise ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (x_2) + .217 (x_4) + .244 (x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (x_2) + .263 (x_4) + .257 (x_1)$$

3. การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน หน่วยงานระดับนโยบาย กำหนดนโยบายจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ : การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้

Research Title : Guidelines for Improving the Quality of Education Utilizing National Educational Test Results

Researcher: Dr.Panatda Hatsaprab   Songkhla Provincial Education Office
Miss Nanthana Chanfan   Chiangrai Provincial Education Office

Abstract

This study for developing guidelines for the quality of education by using national educational test results is a research and development project using a Mixed-Method research method. The research was conducted in 2 phases. Phase 1 consisted of 1) studying the level of practice and the success of applying national test results (O-NET) to improve the quality of education 2) studying those factors affecting the use of national test results (O-NET) to improve the quality of education of the sample group, namely the

directors of educational institutions, deputy directors of academic affairs and teachers in schools with students applying for the national test (O-NET) for the academic year 2020 from 300 schools distributed in 5 geographic regions selected by multi-stage random sampling. Phase 2 synthesized guidelines for applying national test results (O-NET) in order to improve the quality of education in actual practice. The researcher identified 10 experts in the development of guidelines for applying the results of the national test (O-NET) towards educational quality improvement. This consisted of 10 senior education administrators, school administrators, teachers, staff and academic specialists involved in improving the quality of education obtained by purposive sampling. The results of the research were as follows:

1. A study of the practice level and the success of applying the results of the national test (O-NET) to improve the quality of education found that

1) Educational institutions use the results of national educational testing to improve the quality of education in assessing both their classes and the national level. Overall, the practice was at a high level. When considering each aspect, it was found that those aspects which were at the highest level of practice were applying the results of national educational testing to improve education quality in the classroom followed by at the national level.

2) The success of applying the results of national educational testing to improve the quality of education was generally at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the aspect that had the highest level of success was, firstly, output, followed by outcome, and last was impact.

2. As to those factors affecting the use of the national test results (O-NET) to improve the quality of education, it was found that administrative factors greatly affect the use of national test results (O-NET) to improve educational quality. This was followed by the teachers and factors related to educational policies. This can be generated as a forecast equation in the form of raw scores and standard scores according to the Stepwise Method as follows:

Forecast equations in the form of raw scores (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (x_2) + .217 (x_4) + .244 (x_1)$$

Forecast equations in standard score form (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (x_2) + .263 (x_4) + .257 (x_1)$$

3. The synthesis of guidelines for applying the results of the national test (O-NET) to improve the quality of education found that administrators, teachers, schools, education policies and supervision would monitor and follow up from their respective work units to help promote and support implementation of the results of the national test (O-NET) to improve the quality of education. Departments at all levels analyzed the results of the O-NET exam for the past academic year to select standards and indicators, and to determine the content of learning that required urgent improvement. At the policy level, firm policies that focused on development were established including planning to prepare plans and projects in accordance with the results of their analysis. This was done in accordance with the problems and conditions of each educational institution fostering better communication and creating greater understanding with educational units at all levels about the use of the national educational test results to improve the quality of education.

Keywords: National Educational Tests, Education Quality Development, Implementation of National Test Results (O-NET)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) คณะกรรมการผู้พิจารณาทุนการวิจัย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนแก่คณะผู้วิจัย ก่อให้เกิดรายงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ประสานงานจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่ช่วยประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

คุณค่าและประโยชน์ที่จะพึงมีจากรายงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบแด่บุพพการี และครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ตลอดจนผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

ปนัดดา หัสปราบ

นันทนา จันทร์ผั่น

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	11
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ	13
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	21
การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการคุณภาพการศึกษา	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	70
การวิจัยระยะที่ 2 สัมภาษณ์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	76
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	77
บทที่ 4 ผลการวิจัย	80
คำย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ	81

เรื่อง	หน้า
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม	81
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	83
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	90
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านบริบทองค์กร และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	96
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	97
ตอนที่ 6 ผลการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่อำนาจปฏิบัติ	99
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผล	111
	117
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ยุทธศาสตร์และเป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ คะแนน O-NET	52
2.2	คะแนนเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ระดับประเทศของนักเรียน ป.6 ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2563	53
3.1	รายชื่อจังหวัดและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	71
3.2	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย	74
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	82
4.2	ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ	83
4.3	ระดับความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม	83
4.4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน	84
4.5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชาติ	85
4.6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลผลิต (Output)</i>	86
4.7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลกระทบ (Impact)</i>	88
4.8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลลัพธ์ (Outcome)</i>	89
4.9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเที่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	90

ตารางที่		หน้า
4.10	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผู้บริหาร</i>	91
4.11	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านครู</i>	92
4.12	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านบริบทองค์กร</i>	94
4.13	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านนโยบายการศึกษา</i>	95
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	96
4.15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัวของปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	97
4.16	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Stepwise เพื่อหารูปแบบที่ดีที่สุดก่อนนำไปสร้างสมการพยากรณ์	98
4.17	ผลการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>สู่การปฏิบัติ</i>	104

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นเรื่องอันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ...” (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา

คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวางเพราะถือว่าเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแต่มุมมองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนนั้นอาจแตกต่างกันไปตามบริบทความเชื่อหรือกระบวนทัศน์ในการพัฒนาในแต่ละยุคสมัย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และจะต้องสร้างความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความรับผิดชอบทั้งในระดับประเทศและระดับสถานศึกษาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักสูตรสื่อการสอนและเทคโนโลยี การประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาครู การประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกับทักษะ 3 ทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาการเรียนรู้และการสอนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (รัตนา ดวงแก้ว. 2554 : 78-79)

คุณภาพการศึกษา ในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งรวมถึงความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความเป็นผู้มีปัญญา คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ความเป็นผู้มีภูมิปัญญาด้านคุณธรรม จริยธรรม วินัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 (2553) อันเป็นกฎหมายแม่บทที่มุ่งเน้นการบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตลอดจนมุ่งให้การศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้นซึ่งได้กำหนดนโยบายทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาและได้ให้หลักการว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) และ

หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาก็คือการจัดบริบทที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดของศักยภาพของแต่ละบุคคล

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 และสภาพการณ์ที่เป็นแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้กรอบและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่จัดขึ้นโดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จึงเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย เมื่อพิจารณาคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ ทั้งนี้ นโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562 : 1) โดยจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563) จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันสูง

สภาวะประเด็นปัญหาของการศึกษาไทยที่ผ่านมาสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวอย่างที่สำคัญต่อการวางแผนนโยบายและการกำหนดวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ "ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" รวมทั้งได้กำหนดสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงให้กับประเทศ
- 2) ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

- 4) ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

การดำเนินการตาม 6 ยุทธศาสตร์ ดังกล่าว มีจุดเน้นที่จะต้องขับเคลื่อนงานไปพร้อมกันทั้ง 6 ด้าน โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร สะท้อนจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติโดยมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือต้องการสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้มากน้อยเพียงใด การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 4 ระดับ จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงศักยภาพในสมรรถนะความสามารถ หรือผลสัมฤทธิ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี รู้ถึงสมรรถนะความสามารถ ตลอดจนศักยภาพที่ตนมีว่าต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาในเรื่องใด ที่จำเป็นสมควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

จากเป้าหมาย ตัวบ่งชี้และจุดเน้นดังกล่าว การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะประเมินเพื่อศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐานเพื่อเป็นหลักประกันการเรียนรู้ (accountability) และเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับรองรับการประเมิน ทั้งการทดสอบระดับชาติหรือระดับนานาชาติ โดยจะมุ่งประเมินให้ทัดเทียมกับนานาชาติ เช่น การประเมินระดับนานาชาติ (PISA, TIMSS) ที่มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลายมุ่งเน้นคุณภาพของนักเรียนโดยพิจารณาจากความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นตอบสนองตามเป้าหมายของการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง

ทั้งนี้ผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย แม้ว่าเยาวชนจะมีการเฝ้าหาความรู้เพิ่มขึ้น แต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องและจำนวนนักเรียนต่อครูที่เหมาะสม การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมากเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย โดยงบประมาณส่วนใหญ่ที่ใช้จัดการศึกษามาจากภาครัฐ ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อย และผู้ที่มีรายได้น้อยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อ

การศึกษาค่อนข้างมาก จึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูประบบการผลิต การพัฒนาครู และการบริหารงานบุคคล ของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อ ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก กระจายอำนาจ การบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษา เพื่อความคล่องตัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและ สนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาเพื่อให้ สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 65 - 66)

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานนั้นมีวัตถุประสงค์รวม 5 ข้อ คือ 1) เพื่อทดสอบ ความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) เพื่อนำผลไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบ การศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) เพื่อนำผลสอบไปใช้ในการ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน 5) เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชาติ เมื่อพิจารณาในภาพรวม สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการจัดการทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนเมื่อเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นเพื่อนำไปสู่การประเมินและ พัฒนาการจัดการศึกษา การเรียนการสอน และนำผลไปใช้ในการตัดสินใจทางการศึกษา ทั้งในระดับย่อย ในแต่ละระดับ เช่น ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัด และระดับภาพรวมของ ชาติอันเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ทุกข้อยกเว้นข้อ 4 คือการนำผลสอบไปใช้ในการปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษา ซึ่งหน้าที่ในการปรับปรุง คุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการสอบ O-NET นี้ นับเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ภาระงานการ ปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับกระทรวง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษารวมไปถึงหน่วยย่อย ๆ ในชั้นเรียนที่ควร ตระหนักถึงวิกฤตการณ์และดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการ การจั ดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการดำเนินงานในการใช้ผลการประเมินระดับชาติ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนไม่มากนัก ผลงานที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการนำ ผลการทดสอบไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา (O-NET) (2558) ของ สทศ. โดยการวิจัยและพัฒนาส่งเสริม การนำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการกำกับติดตามและสนับสนุน (Mentoring and Supporting) นอกจากนี้ สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ (2557 : 5 - 7) กล่าวถึงหลักการนำ ผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ คณะแนนเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและเป็นเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา โดยครูผู้สอนควรนำคะแนนไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพ

ทั้งภายในและภายนอก จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนนั้น ในการนิเทศติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 เกี่ยวกับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสงขลา พบว่า ยังคงมีปัญหาในการนำผลการทดสอบไปใช้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถตีความหมายจากสถิติที่ระบุในแบบรายงานผลได้อย่างลึกซึ้ง ส่วนใหญ่จะรู้จักและใช้เพียงค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน ค่าคะแนนรายบุคคล จึงทำให้มองไม่เห็นปัญหาที่จะต้องได้รับการพัฒนาในรายละเอียดย่อย เช่น สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การกระจายของคะแนนนักเรียน แม้กระทั่งครูผู้สอนยังไม่เข้าใจสถิติที่แสดงเป็นค่าตัวเลข และขาดการวิเคราะห์ข้อต่อในรายละเอียดของสารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความบกพร่อง จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาการสอนของตนเองเพื่อแก้ไขคุณภาพผู้เรียนในส่วนที่บกพร่องนั้น รวมไปถึงตัวนักเรียนไม่เข้าใจผลการสอบของตนเองในรายละเอียดตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถวางแผนพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม (ปนัดดา หัสปราบ. 2561) และจากงานวิจัยของเอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ของปีการศึกษา 2551 พบว่า นักเรียนที่สอบ O-NET ยังไม่เห็นความสำคัญของการสอบ เนื่องจากยังไม่ทราบว่าผลที่ได้จะถูกนำไปใช้อย่างไร โรงเรียนยังจัดการศึกษาตามสภาพบริบทของโรงเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและครู โดยที่โรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองจะได้รับแรงกระตุ้นมากกว่าโรงเรียนที่อยู่ในชนบท ครูผู้สอนของแต่ละโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ O-NET รวมถึงการสอนในชั้นเรียนครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการบรรยาย มากกว่าการจะหาวิธีการให้นักเรียนฝึกให้นักเรียนคิดเอง เนื่องจากบางโรงเรียนมีครูผู้สอนที่จบการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน รวมถึงภาระงานของครูผู้สอนมีมากเกินไป ระดับความยากของข้อสอบ อีกทั้งครู และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าข้อสอบมีความยาก เพราะข้อคำถามเน้นการคิดวิเคราะห์ส่วนงานวิจัยของอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556 : 87- 88) วิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยศึกษาจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมี 3 ด้าน ประกอบด้วยกลยุทธ์ด้านที่ 1 คือ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ในด้านที่ 2 คือ การพัฒนานักเรียน และกลยุทธ์ในด้านที่ 3 คือ การพัฒนาครู ดังนั้นแล้วการสร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพในโรงเรียนนับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย พลังสามฝ่ายของบุคลากรในโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนต้องเกิดจากการมีทักษะ ความรู้ความสามารถและสามารถเลือกบทบาทที่เหมาะสมตามศักยภาพแต่ละบุคคลในการขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งหมายถึง “โรงเรียน” ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2554) การบริหารจัดการในเชิงวิชาการภายในโรงเรียนย่อมเป็นส่วนที่สำคัญในการส่งเสริมและ

พัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นจนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานหรือ O-NET ได้ในที่สุด

ดังนั้น จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในช่วงที่ผ่านมาพบว่า มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ ทั้งนี้ นโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญเช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ทำการศึกษาเพื่อการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา เริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาสถานะของการดำเนินงานว่าอยู่ในระดับใด และศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลจากการดำเนินงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางแก่โรงเรียนทั่วไปที่มีปัจจัยและบริบทที่ใกล้เคียงกันนำไปสู่การปฏิบัติทั้งทางการบริหารจัดการเชิงวิชาการ และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของชาติ และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1. สภาพปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาการประเมินระดับชั้นเรียน และการประเมินระดับชาติ

1.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ (Result) ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านผลผลิต (output), ผลกระทบ (impact) และผลลัพธ์ (outcome)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.1 ด้านผู้บริหาร

2.2 ด้านครู

2.3 ด้านบริบทองค์กร

2.4 ด้านนโยบายการศึกษา

3. แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มหลักที่ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา การวัดและประเมินผล โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ปัจจัยและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียดการกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินการในระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1) ศึกษาสภาพปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขอบเขตด้านเวลา กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาระยะที่ 1 ในเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม

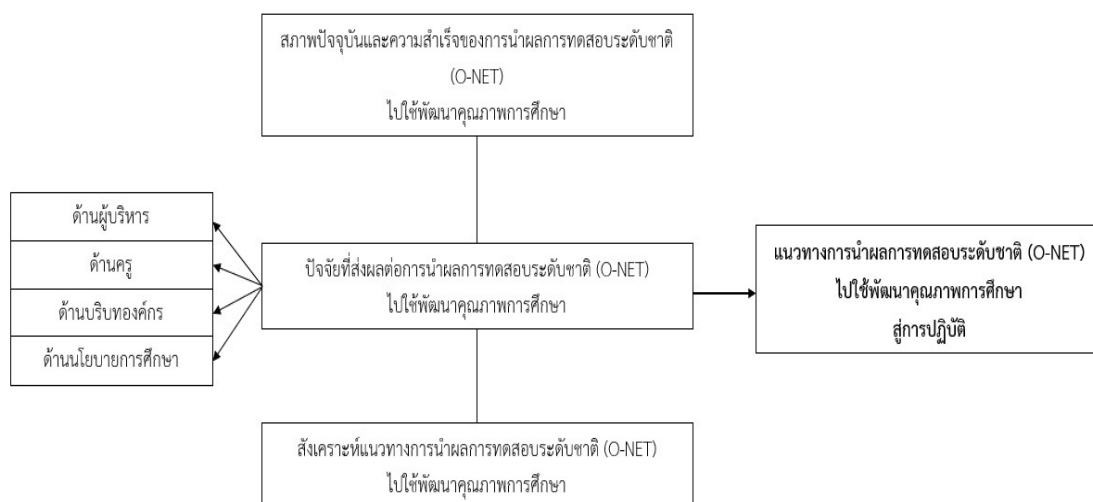
ระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ

การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาแนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตด้านเวลา กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาระยะที่ 2 ในเดือน กันยายน – ตุลาคม 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดโดยผู้วิจัยนำเสนอปัจจัยที่กำหนดขึ้น การศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนประยุกต์ใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมทั้งในการกำกับติดตามการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้าใจ ความตระหนักถึงความสำคัญและการมีเจตคติที่ดีต่อการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ส่งเสริมให้มีการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

นิยามศัพท์

สภาพการปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานที่เป็นอยู่ของโรงเรียนกับการนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ความสำเร็จ หมายถึง ระดับของการบรรลุถึงเป้าหมายที่เป็นจริงในการดำเนินการนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยวัดจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

เนื่องจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นการสอบของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ดังนั้นคะแนน O-NET จึงเป็นคะแนนที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และแสดงถึงประสิทธิผลของนักเรียนทั่วประเทศ ดังนั้นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการวางแผน การกำหนดนโยบายหรือการติดตามผลการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา จึงใช้คะแนน O-NET เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา ดังตัวอย่าง แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดศรัทธาและปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ดังนี้

1. การสื่อแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน คือ การที่ผู้บริหารสื่อสารด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนี้ 1) การใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน 2) การวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน 3) การพัฒนาเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันโดยครูกำหนดมาตรฐานและความคาดหวังของโรงเรียนไว้อย่าง

เหมาะสม 4) การประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและ 5) การตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก

2. การกำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล และสะท้อนการปฏิบัติงานของครูด้วยการ 1) ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอนของครู 2) ประชุมร่วมกับครูทุกระดับชั้น 3) เยี่ยมชั้นเรียนโดยสม่ำเสมอ 4) ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และ 5) ประเมินการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูด้วยวิธีต่างๆ เช่น 1) จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 2) ส่งเสริมครูให้เข้ารับการฝึกอบรม 3) เสนอแนะให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูของตนเองในระยะ 5 ปี และ 4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู

4. การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ของโรงเรียน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารโรงเรียน 2) การมีศักยภาพทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ 3) การมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) การมีความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้ และ 5) การมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพในโรงเรียน

ปัจจัยด้านครู หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากทักษะ/ความสามารถ ความเป็นครูมืออาชีพ แรงจูงใจ และคุณธรรมจริยธรรมของครู ประกอบด้วย

1. ความรู้ความสามารถของบุคลากร คือ การที่บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่สอน การได้ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ การได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และการได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้งประสิทธิภาพของครูในการดำเนินงาน ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานให้ก้าวหน้าและบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน

2. ภาระงานสอนครู หมายถึง จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งหมดต่อสัปดาห์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานสอน งานที่เกี่ยวกับการสอน และงานอื่น ๆ

งานสอน หมายถึง ภาระหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ เต็มเวลา ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นที่ได้รับมอบหมาย

งานที่เกี่ยวกับการสอน หมายถึง กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้เรียนในระดับชั้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เช่น การเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ

งานอื่น ๆ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การเข้ารับการประชุม อบรมเพื่อพัฒนาตนเองตามภาระงานที่รับผิดชอบ การปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษหรือ

งานเฉพาะที่ตรงกับความรู้ความสามารถ เช่น งานธุรการ งานพัสดุและครุภัณฑ์ งานวิชาการ และงานการเงิน ฯลฯ

3. การได้รับการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคลากรได้รับการ สนับสนุนข่าวสาร เครื่องมือ งบประมาณ และการสนับสนุนให้ได้รับการยอมรับทางสังคม ทำให้บุคลากรเกิดความสุขเห็นคุณค่าในตนเองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร นำไปสู่การทำงานด้วยความเต็มใจจนเกิดงานที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านบริบทขององค์กร หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะ หรือสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร ชื่อเสียงขององค์กร

1. วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยมประเพณี และบรรทัดฐานร่วมกันของสมาชิกหรือคนส่วนใหญ่ในองค์กรเห็นพ้องต้องกันเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการแสดงพฤติกรรมและวิถีชีวิตในองค์กรซึ่งจะส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อบุคลากรได้รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ มีอิสระ และการสนับสนุนในการเรียนรู้ รวมทั้งวัฒนธรรมองค์กรมีผลต่อพฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในองค์กร

2. ชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง การรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น ประวัติของสถานศึกษา ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาที่มีต่อสังคม โดยรับรู้ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับสถานศึกษานั้น ทั้งนี้การรับรู้ชื่อเสียงของสถานศึกษาจะขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของแต่ละบุคคลว่าจะให้ระดับชื่อเสียงของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด

ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา หมายถึง ตัวแปรแฝงที่เป็นสิ่งกำหนดให้เกิดการนำนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวัดผ่านตัวแปรสังเกตได้ 3 ชุด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง การมีวัตถุประสงค์หรือไม่มีวัตถุประสงค์ระบุไว้ในนโยบาย ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความจำเป็นและความเข้าใจวัตถุประสงค์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

2. ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับภารกิจหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาหรือไม่ เพียงใด รวมทั้งความสัมพันธ์ในทิศทางของนโยบายต่างระดับได้แก่ ระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับสถานศึกษา

3. มาตรฐานนโยบาย หมายถึง ความชัดเจนของขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย สามารถมองเห็นแนวทางปฏิบัติ ตัวบ่งชี้ว่าบรรลุผลของการปฏิบัติ และมีหลักการเป็นไปตามทฤษฎีหรือแนวคิดเชิงวิชาการให้สามารถยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตามได้

การนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการนำผลสอบ O-NET ไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน การนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ (Result) ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ผลจากการปฏิบัติของสถานศึกษาในการนำข้อมูลจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์

ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ผลลัพธ์ หมายถึง ผลต่อเนืองระยะยาวจากผลกระทบ เป็นการวัดผลที่ได้รับจากผลของการดำเนินงานซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย คือครู นักเรียน และผู้ปกครอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 4 การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำว่า “พัฒนา” ในภาษาสันสกฤตมาจาก “วรณ” แปลว่า ความเจริญ มาจากบาลีว่า “วฑฺฒน” หรือ “วิฒนะ” แปลว่า ความเจริญ ความงดงาม เพิ่มขยายขึ้น ฝึกฝน ทำให้ยืนยาวขึ้นตั้งนั้น การพัฒนา (Development) การทำความเจริญการเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้นการคลี่คลายไปในทางที่ดีถ้าเป็นกริยาใช้คำว่า พัฒนาหมายความว่าทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตใด้งอกงามทำให้งอกงามและมากขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 779)

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิมความหมายนี้นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไปเพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่นๆแม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม (สนธยา พลศรี. 2547 : 2)

คำว่า “คุณภาพการศึกษา” มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2541 : 27) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติคุณลักษณะ สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งแสดงความสามารถในการตอบสนองความต้องการความจำเป็นสำหรับผู้เรียนสังคมในปัจจุบัน และอนาคตโดยได้มาตรฐานตามที่กำหนด

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542 : 8) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตรงความมุ่งหมายของผู้ใช้บริการ ตรงตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการโดยใช้กระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ

นัครินทร์ ชาวผ่อง (2547 : 16) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหาร และวิชาการ โดยผ่านกระบวนการเชิงระบบซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

คุณภาพการศึกษา คำนี้เป็นคำที่กล่าวถึงกันมาเนิ่นนานเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็น หาวิธีการและแนวทางที่จะทำอะไรให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ดีขึ้นทัดเทียมกับนานาชาติความหมายของคำว่า คุณภาพการศึกษาเป็นนามธรรม หากเข้าใจความหมายไม่ตรงกันแล้ว เมื่อนำลงมาสู่การปฏิบัติก็จะแตกออกไปในแต่ละทิศทาง สุดท้ายก็อาจวนอยู่ในอ่างในสังคมไทยยังมีความสับสนระหว่างคำว่า “คุณภาพคน” กับคำว่า “คุณภาพการศึกษา” ที่ผ่านมาสังคมมักจะกล่าวโทษกันว่า คนดีหรือคนไม่ดีเป็นเพราะการศึกษาแท้จริงแล้ว การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างคุณภาพคน เนื่องจากคุณภาพคนเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม (ครูบ้านนอก.คอม : ออนไลน์)

กล่าวสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนเกิดคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษา ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยใช้กระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ

ดังนั้น คำว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้างการวางแผน และการดำเนินตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่าย

คุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 มาตรา 22 ระบุว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ทั้งนี้ได้มีนโยบายพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากลและมีความสามารถทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้ผลคะแนนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทย

สอดคล้องกับ อภิวัฒน์ แสนคุ้ม (2561 : 19) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนับเป็นตัวชี้วัดทางการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย เพราะเป็นสิ่งรับประกันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อม มีศักยภาพสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ความสำเร็จของการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพและแม้ว่าจะประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแล้ว โดยในปัจจุบันจะมีการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ปรับปรุงบทบาทของครูจากผู้ออกความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์ เปลี่ยนบทบาทจากพระเอกให้เป็นผู้กำกับการแสดง นักเรียนเป็นผู้แสดงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าการศึกษาไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพ และมีการทดสอบที่ได้มาตรฐานไปสู่ระดับชาติ สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา

ดังนั้น จึงจำเป็นที่รัฐต้องตรวจสอบประเมินผลว่าการจัดการศึกษาที่เป็นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงนั้น มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและมีคุณภาพเท่าเทียมกันมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขึ้น

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า "สทศ." ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)" เรียกโดยย่อว่า "NIETS" จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2548 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2548 ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดการศึกษาจึงมีความเป็นกลาง

เป็นสถาบันที่มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินกิจการ ความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

การวัดและประเมินผลตามแนวนโยบายการศึกษาของไทย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ ประการแรกคือการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2554 : 2)

1. การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึกวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นนการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถามการระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

2. การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในประเทศไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกๆระดับ และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นกระบวนการหรือวิธีการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนโดยการประเมินระดับชาติเป็นการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้น ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจระดับนโยบายของประเทศ และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะมีการดำเนินการประเมินผลระดับสถานศึกษาจากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในปัจจุบันมีอยู่หลายประเภท แต่ละประเภทยังมีจุดมุ่งหมายการทดสอบแตกต่างกัน เช่น การสอบ NT (National Test) เป็นการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการทดสอบโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอบประเมินผลด้วยข้อสอบกลาง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบประเมินทุกคนในระดับชั้น ป.2, ป.4, ป.5 และ ม.2 การสอบ O-NET (The National Education Test) เป็นการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้น ป.6, ม.3 และ ม.6 ดำเนินการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ การสอบ V-NET (Vocational National Education Test) เป็นการทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับชั้น (ปวช.) ป.3 และการสอบ I-NET (Islamic National Education Test) เป็นการทดสอบมาตรฐานอิสลามศึกษา โดยการทดสอบนักเรียน 3 ระดับ คือ อิสลามศึกษาตอนต้น อิสลามศึกษาตอนกลาง และอิสลามศึกษาตอนปลาย ดำเนินการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558)

สำหรับการสอบ O-NET ปีการศึกษา 2559 นี้เป็นครั้งแรกที่มีข้อสอบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ ในวิชาภาษาไทยของชั้น ป.6 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของคะแนนทั้งหมด เพื่อวัดความสามารถทางการเขียนและการคิดวิเคราะห์ของเด็ก เนื่องจากการสอบแบบอัตนัยเป็นวิธีการที่สามารถวัดผลด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็ก

ได้ หากเราจะสอนให้เด็กคิดเป็นแต่ยังออกข้อสอบแบบปรนัย ก็จะทดสอบไม่ได้ว่าเด็กคิดเป็นหรือไม่ อีกทั้งผลการสอบแบบอัตนัย จะทำให้รู้ว่าเด็กไทยมีความสามารถในการเขียน การจับใจความ และการคิดวิเคราะห์หรือไม่ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำผลการสอบนี้มาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ โดยถือเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาระบบการประเมินของประเทศ และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก็ได้ร่วมกันเตรียมการอย่างละเอียด อาทิ การพัฒนาและฝึกครูกว่า 2,000 คน ในการตรวจข้อสอบอัตนัย

สำหรับการขยายผลให้มีข้อสอบอัตนัยในวิชาอื่นของการสอบ O-NET เห็นว่าทุกฝ่ายต้องมีความพร้อมก่อน กล่าวคือ ต้องมีมาตรฐาน มีกระบวนการประกันคุณภาพ และการตรวจข้อสอบต้องมีคุณภาพระดับสากล เราต้องมั่นใจว่าเรามีกระบวนการที่ดี เพราะการเตรียมการต่าง ๆ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เพราะการขยับแต่ละครั้งต้องเข้าใจว่าเรามีทรัพยากรเพียงใด หากเราทำใหญ่ไปจะทำได้เพียงรูปแบบแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีต้องมีการพัฒนาและมีเป้าหมายชัดเจน ไม่เช่นนั้นอาจจะล้มเหลวกันทั้งประเทศ

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีแนวทางเพิ่มสัดส่วนข้อสอบอัตนัยเป็นร้อยละ 30 ในวิชาภาษาไทยของชั้น ป.6 เป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนออกข้อสอบอัตนัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กคุ้นชินกับการสอบ O-NET เพราะข้อสอบอัตนัยมาตัวกันเพียงไม่กี่วันก่อนสอบไม่ได้ และครูก็ต้องปรับวิธีการสอนใหม่ ต้องสอนเด็กว่าจะเขียนอย่างไร คิดอย่างไร และสรุปความอย่างไร เพราะวิธีการประเมินก็ได้เปลี่ยนไปแล้ว

ประกาศนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ต้องเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ตรงตามระดับชั้นและปีที่จบ สำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดอื่น ๆ ที่ประสงค์จะสอบสามารถสมัครเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยได้รับการยกเว้นค่าสมัคร

2. โรงเรียนและสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความร่วมมือในการเป็นสนามสอบตามที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขอความร่วมมือ

3. ครู อาจารย์ ข้าราชการ พนักงาน และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในการเป็นกรรมการปฏิบัติงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

4. กำหนดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในแต่ละระดับชั้น ให้เป็นไปตามที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำหนด

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการเปิดปิดภาคเรียน ประจำปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่จัดสอบระดับชาติจะได้พิจารณาถึงช่วงเวลาของการทดสอบระดับชาติประจำปีการศึกษา 2563 ตามสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไปอีกครั้งหนึ่ง โดยให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการเลื่อนเวลาเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษา และสอดคล้องกับช่วงเวลาที่บ้านอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ม.6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าแนวโน้มสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ไม่เสี่ยงต่อการสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของนักเรียน การจัดสอบ NT และ O-NET ก็จะเป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการสอบในปีที่ผ่านมา และมีความพยายามที่จะใช้นวัตกรรมทางด้านการสอบเพิ่มมากขึ้น เช่น การวิจัยและพัฒนาระบบการทดสอบออนไลน์ การนำ AI มาช่วยตรวจกระดาษคำตอบอัตโนมัติของผู้เรียน รวมถึงการนำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการทดสอบสู่การปฏิบัติ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการทดสอบให้น้อยลง การลดความเครียดและวิตกกังวลของนักเรียนจากการสอบจำนวนมาก เป็นต้น

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อปรับระบบการทดสอบระดับชาติ (O-NET)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อปรับระบบการทดสอบระดับชาติในขณะนี้ มีหลายประการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ความเป็นไปได้และนำข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อน

การดำเนินงานในหลายประเด็นไปยังหน่วยงานที่จัดสอบ O-NET เช่น

1. วิธีการสอบใช้การสุ่มสอบหรือสมัครใจของนักเรียนชั้น ป.6 และ ม.3 ส่วนนักเรียนชั้น ม.6 ใช้การสอบทุกคน (หากจำเป็นต้องใช้ผล ONET ในการคัดเลือกเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา)
2. รูปแบบการสอบใช้วิธีการสุ่มสอบหรือสมัครใจสำหรับนักเรียนชั้น ป.6 และ ม.3 โดยเริ่มใช้วิธีการสุ่มสอบหรือสมัครใจ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563
3. รูปแบบของข้อสอบ O-NET ควรยึดโยงกับการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ครอบคลุมพฤติกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ตามหลักสูตร (ความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ)

เนื่องมาจากเหตุผลในหลายประการ ดังนี้

- ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 “มาตรา 26 กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา 26 ข้างต้น มิได้กำหนดให้การสอบระดับชาติต้องดำเนินการจัดสอบกับนักเรียนทุกคน และการกำหนดให้สถานศึกษาใช้วิธีการ

ที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ก็มีได้ระบุว่าเป็นการสอบระดับชาติ แต่สถานศึกษารวมทั้งมหาวิทยาลัย สามารถใช้วิธีการตามวรรคหนึ่ง เช่น แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์ การสอบภาคปฏิบัติ เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาได้

- การประเมินระดับชาติเน้นการประเมินความรู้เป็นหลักทำให้การเรียนการสอนของการศึกษาระดับพื้นฐานทั้งหมดถูกเตรียมการเพื่อการประเมินระดับชาติที่เน้นวัดและประเมินความรู้ ทฤษฎี และยังมีการจัดสอบหลายวิชา หลายครั้ง ซึ่งเป็นการสอบที่เน้นความรู้ทฤษฎีเช่นเดียวกัน เพียงแต่ลุ่มลึกต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนมีความเครียด และยังทำให้วงจรการพัฒนาผู้เรียนขาดการพัฒนาในทุกมิติ ดังนั้น การสอบ O-NET ควรมุ่งให้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดสอบ O-NET ด้วยวิธีการสุ่มสอบหรือสมัครใจ จะทำให้การนำผล O-NET ไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และไม่สามารถนำคะแนนจากการสอบ O-NET ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

- วัตถุประสงค์ของ O-NET คือ ต้องการเทียบเคียงมาตรฐานการจัดการศึกษาทั้งประเทศว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่อย่างไร จึงไม่จำเป็นต้องวัดกับนักเรียนทุกคน ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำลังพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีใช้การวัดและประเมินผลที่เน้นเนื้อหาอีกต่อไป ดังนั้น หน่วยงานที่จัดการสอบระดับชาติจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบ วิธีการ และการบริหารจัดการสอบ เพื่อให้การวัดและประเมินผลในทุกระดับสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- การดำเนินการสอบ O-NET แบบสุ่ม จะทำให้รูปแบบข้อสอบแบบเขียนตอบถูกนำมาใช้มากขึ้น หรือแม้แต่การสัมภาษณ์ การสอบภาคปฏิบัติ อาจสามารถดำเนินการได้ อีกทั้งยังทำให้มิติการประเมินทักษะกระบวนการและคุณลักษณะถูกนำมาประเมินในข้อสอบระดับชาติได้ และทำให้รูปแบบของข้อสอบ O-NET ยึดโยงกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ที่ครอบคลุมพฤติกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

- หากมีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการสอบที่ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วย ทั้งการออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบอัตโนมัติ ก็สามารถลดคนทำงาน ไม่ต้องครูออกนอกชั้นเรียน และสามารถใช้ศูนย์สอบของ สทศ. และประสานความร่วมมือกับ สพฐ. ในการใช้ศูนย์ HRDC ในการจัดสอบได้

- ปัจจุบันสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยมีที่นั่งเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน จึงไม่จำเป็นต้องคัดเลือกนักเรียน ดังนั้น O-NET อาจไม่มีความจำเป็นไปใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในหลายๆ คณะ ดังนั้น ความเป็นไปได้ของข้อเสนอเพื่อให้มีการปรับระบบการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ก็ต้องได้รับการพิจารณาและตัดสินใจจากระดับนโยบาย และเสียงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อปรับระบบการทดสอบเป็นไปตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอย่างแท้จริง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า ปัจจุบันนโยบายดังกล่าว ประกอบด้วย การทดสอบหลายประเภท อาทิ เช่น O-NET, I-NET, N-NET และ V-NET เป็นต้น มีการดำเนินการลงสู่การปฏิบัติโดยมอบหมายให้สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายและกำหนดนโยบายดังกล่าว โดยกระจายการดำเนินการ จัดสอบไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาของแต่ละจังหวัดในการประสานงาน กำกับ ติดตาม การดำเนินการจัดสอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และรายงานผลไปยังสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลการสอบให้ประชาชนรับทราบต่อไป และหากพิจารณาถึง นโยบายระดับประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ ให้ความสำคัญและระบุดึงการวัดและประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึง ระดับชั้นเรียน การประเมินแต่ละระดับมีองค์ประกอบของประเด็นการประเมินแตกต่างกันและกำหนดเป็น ระเบียบปฏิบัติหรือข้อบังคับที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตาม ศักยภาพและสอดคล้องกับนโยบายและความมุ่งหมายของชาติ สอดรับกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดให้มีการทดสอบผลการเรียนรู้รายย่อยระดับชาติของกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้งแนวทางการดำเนินการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ 04004/ว50 ลงวันที่ 14 มกราคม 2564 รายละเอียด ดังนี้ ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ให้ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถานศึกษา ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ตามความสมัครใจโดยให้ถือเป็นสิทธิส่วนตัวโดยเฉพาะของนักเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดส่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวให้แก่ หน่วยงานของท่านแล้วนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษาในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอแจ้งแนวทางการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานในกำกับของ กระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ดังนี้

1. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังคงดำเนินการอยู่ ในปีการศึกษา 2563 เนื่องจากในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของปีการศึกษา 2564 เฉพาะรอบ ADMISSION 3 และ 4 ยังคงใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นส่วนประกอบในการคัดเลือกอยู่ แต่ยังมี การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา TCAS ในรอบอื่น ๆ เช่น รอบ 1 และ 2 หรือ รอบสุดท้ายที่ไม่ต้องใช้ผลการทดสอบ O-NET ดังนั้น จึงอาจมีผู้เรียนบางส่วนที่จำเป็นต้องมีผลการทดสอบ O-NET โดยกระทรวงศึกษาธิการจะได้ประสานกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) เพื่อหาแนวทางปรับระบบการคัดเลือก TCAS ที่ไม่ต้องใช้ผลการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษา 2565 ต่อไป

2. สถานศึกษาในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ทำการสำรวจและสอบถามความสนใจในการเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้สถานศึกษาประสานกับผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อสอบถาม ความสนใจของนักเรียนแต่ละคน

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ดังต่อไปนี้

3.1 แจ้งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ชี้แจงและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ให้สถานศึกษาและนักเรียนได้รับทราบเกี่ยวกับการเข้ารับการทดสอบการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป ภายในเดือน มกราคม 2564

3.2 ยกเลิกประกาศกระทรวง เรื่อง การกำหนดให้ใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายในเดือนมีนาคม 2564

3.3 ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกรอกผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลงในเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน) ในปีการศึกษา 2563 ภายในเดือน มกราคม 2564

3.4 ปรับปรุงเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.1) ใหม่ โดยให้ตัดในส่วนของ “ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ” ออก โดยเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2564

3.5 ประกาศปรับแก้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2564 โดยให้ยกเลิกการนำผลการทดสอบ O-NET สำหรับใช้ในการคัดเลือกเข้ารับการ ศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ภายในเดือนมกราคม 2564

3.6 ปรับแก้แนวทางการเปิดห้องเรียนพิเศษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยกเลิกการใช้ผลสอบ O-NET มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเปิดห้องเรียนพิเศษ ภายในเดือนมกราคม 2564

3.7 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ในส่วนกำหนดใช้ผลการพัฒนาผู้เรียนที่มีความชัดเจน สามารถใช้ได้ทั้งโรงเรียนทั่วไปและโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน 2564

3.8 ประสานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ให้ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์วิธีการในการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ สำหรับสายงานบริหารสถานศึกษา และสายงานบริหารการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว 17/2552

3.9 เสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ให้ปรับแก้กลุ่มเป้าหมายของตัวชี้วัด ในการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ 2564 ในส่วนของตัวชี้วัดผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้ใช้ผลการทดสอบของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เฉพาะในส่วนที่สมัครใจ ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้นักเรียนทุกคน ทั้งในการประเมินภาพรวมประเทศและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ครูบ้านนอก.คอม : ออนไลน์)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยส่งผลกระทบต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยปัจจัยหลัก ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร
2. ปัจจัยด้านครู
3. ปัจจัยด้านบริบทองค์กร
4. ด้านนโยบายการศึกษา

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร

การบริหารจัดการเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหาร(Administration) และการจัดการ (Management) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายแต่จะบริหารและจัดการอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารเป็นตัวละครที่สำคัญที่สุดเพราะผู้บริหารเป็นคน

กำหนดทิศทางในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น

รุจිර์ ภูสาระ (2557 : 24-25) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะแสดงออกถึงภาวะผู้นำในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องมีความรอบรู้ทั้งเนื้อหาสาระทางวิชาการและเทคนิคที่สอน วิธีสอน ต้องทำงานร่วมกับครูในการเสริมสร้างทักษะที่เข้มแข็งให้แก่ครูด้วยกัน เก็บข้อมูลวิเคราะห์และใช้ข้อมูล เพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสามารถในการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฯลฯ เป็นต้น และมีส่วนร่วมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจะต้องมีทักษะด้านภาวะผู้นำสูง มีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ใน ประเด็นดังกล่าวอย่างชาญฉลาดเกิดผลสำเร็จนั่นเอง

การสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงาน

จากแนวความคิดของ ปานจักษ์ เหล่ารัตนพงษ์ (2548 : 36) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารที่ดีนั้นเป็นเครื่องมือที่ทั้งผู้นำและผู้ตามต่างใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นความสามารถในการสื่อสารที่ดีจึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้นำและผู้ตามพึงมีด้วย ผู้บริหารต้องมองการสื่อสารภายในโรงเรียนให้เป็นการบริหารจัดการด้านการสื่อสารในทุกระดับ ซึ่งจะทำการบริหารงานด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพ ส่วนในด้านโครงสร้างและกระบวนการสื่อสารภายในโรงเรียนนั้น มีลักษณะของโครงสร้างและกระบวนการสื่อสารแบบผสมผสานกันตามแนวคิดของ Adler & Elmhurst (1996) ซึ่งถือได้ว่ามีความเหมาะสมต่อลักษณะการบริหารงานของโรงเรียนซึ่งมีการสื่อสารได้ถูกต้อง รวดเร็ว และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในทุกระดับทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงตามที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้ ส่วนงานวิจัยของลี (Lee, 2008) พบว่า ทักษะภาวะผู้นำโรงเรียนที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นในการปฏิบัติงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะด้านความร่วมมือทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

Hoy and Hoy (2003) ให้แนวคิดว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการและการพัฒนาอาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป้าหมายของการพัฒนาการเรียนการสอน ควรนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hellinger and Murphy (1985, pp. 217-247) ที่ได้สร้างกรอบการบริหารจัดการทางวิชาการไว้ โดยในด้านการกำหนดเป้าหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดทำกรอบเป้าหมายและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นที่เข้าใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำงานร่วมกับครู ผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาภายในโรงเรียน และพัฒนาเป้าหมายการปฏิบัติงานไปสู่ทิศทางที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเป้าหมายของโรงเรียนต่อครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งการสื่อสารนี้ทำได้โดยใช้สื่อการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ เช่น หนังสือคู่มือการประชุมครู การประชุมใหญ่ของโรงเรียน การพูดคุยกับครูหรือนักเรียน การใช้ป้ายนิเทศ และการประชุม

ครู สำหรับ Murphy (1990) ให้แนวคิดว่าการกำหนดเป้าหมายนั้นควรเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน โดยรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทั้งที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน รวมถึงหน้าที่รับผิดชอบของครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สื่อสารเป้าหมายให้รับทราบร่วมกันบ่อย ๆ ให้เป็นที่เข้าใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู เน้นย้ำความสำคัญให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญว่าเป้าหมายช่วยชี้ว่าโรงเรียนต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง ส่วน Krug (1992) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย คือ การกำหนดพันธกิจ โดยการกำหนดพันธกิจนั้น (Defining mission) ควรมีการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ และจุดประสงค์ที่ชัดเจน และเป้าหมาย พันธกิจ จุดประสงค์ที่ระบุไว้ชัดเจนแล้วนั้นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจแจ่มแจ้ง การจัดทำกรอบเป้าหมายจุดประสงค์และพันธกิจนั้นจะต้องไม่ประมาณการสูงเกินไป จุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพการณ์ในช่วงเวลาหรือช่วงวิกฤตินั้นการปฏิบัติการโดยไม่มีพันธกิจ เป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนนั้นก็เหมือนกับการออกเดินทางที่ไม่มีจุดหมายในใจ

การกำกับ ติดตามและประเมินผล การส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการนำผล การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET: Ordinary National Educational Test) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นให้โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนิเทศ กำกับติดตาม ด้วยระบบพี่เลี้ยงและ การกำกับติดตาม (Coaching and Monitoring) ระหว่างครู ผู้บริหาร ที่เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเน้นการพัฒนาทักษะการวัด ประเมินผลของครูให้มุ่งไปที่การพัฒนาความรู้ของผู้เรียน ที่จำเป็นตามระดับชั้น และจุดเน้นในการพัฒนา ผู้เรียนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งเป็นคุณภาพของผู้เรียน แต่ละช่วงชั้นที่ครอบคลุมความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียน มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของประเทศ และสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาในการพัฒนาคนของรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การรวมตัวเป็นภูมิภาคอาเซียนของประเทศไทย

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555) ได้เสนอความเห็นว่าการกำกับติดตามเป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินการเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และกำกับเร่งรัดให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนรวมทั้งตรวจสอบผลย่อยที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน

ทองศุภย์ งามแก้ว (2552) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การบริหาร จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการนิเทศ กำกับและ ติดตามผล ผู้บริหารควรนิเทศต่อเนื่อง เป็นระบบ มีรูปแบบชัดเจนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทีมงานนิเทศ กำกับ ติดตามในสถานศึกษาต้องได้รับการอบรมและนำไปถ่ายทอดคณะครู นำผลประเมิน ประชุมปรึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ ความสำเร็จของผู้บริหารก็คือ ความสามารถในการทำให้ ผู้ร่วมงานได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ และมีความพอใจในผลงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถสร้าง บรรยากาศการบริหาร ให้เกิดแรงจูงใจต่อบุคลากร นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญที่จะกระตุ้น ควบคุม อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีลักษณะตามที่สังคมต้องการ โดย

ผู้บริหารต้องพยายามกระตุ้นให้บุคลากรรู้ถึงคุณค่าในงานวิชาชีพครู ให้ความสนใจและทักษะที่เป็นจุดขายของตน สร้างบรรยากาศการทำงาน รับฟังความคิดเห็น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนแสดงความสามารถกับงานที่ปฏิบัติได้ตรงตามเป้าหมายขององค์การอันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ ขวัญกำลังใจ และการปฏิบัติงานในวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะนำองค์การไปสู่จุดมุ่งหมาย โดยแสดงบทบาทในการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองเห็นจุดเด่น จุดด้อยขององค์การสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหา ดังที่สุพล วังสินธ์ กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษาโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ธารทิพย์ ไชยโวหารและคณะ (2559 : 1033 – 1043) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทบาทผู้บริหารต่อการพัฒนาครูเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาครู เนื่องด้วยครูเป็นบุคลากรที่จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เกิดความรู้ประสบการณ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนด ดังนั้น การที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ เต็มที่ เต็มความสามารถได้นั้น ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ

พิมพ์วัลย์ นันทยทวิกุล (2557) และ ญัฐวดี วังสินธ์ (2553) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของครู

การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้นในบทความนี้ได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อนโยบาย การทำความเข้าใจและการส่งต่อนโยบายไปยังผู้เกี่ยวข้องให้ชัดเจน มีการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายไปสู่แผน/โครงการ และควรจะได้คำนึงถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

บุญเหลือ ทาไธสง (2557) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งของประสิทธิผลของโรงเรียน คือ การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และฤทธิรงค์ เศษวงศ์ (2556) ทศพร จันทราช (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ เจต เจริญสุข (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน

2. ปัจจัยด้านครู

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นถือได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทในการปลูกเร้า และเสริมแรงนักเรียนให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูเป็นผู้มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ คุณภาพของครู

เป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูที่ตั้งใจจริงและมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนสามารถอธิบายความหมายได้ชัดเจน จัดกิจกรรมได้หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน มีการเตรียมการสอน การเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ถ้าครูมีคุณภาพก็สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้ด้วย

ความรู้ความสามารถของครู เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะผลักดันให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ขึ้นอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนทางสังคมของครูในแนวทางเดียวกันก็คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับการสนับสนุนโดยผ่านทางความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการยอมรับการช่วยเหลือ ความพึงพอใจ ส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับมีความสุขเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ (Lin. 1979 : p. 159 อ้างถึงใน อุมภาพร สันตจิตฺต. 2552 : 33)

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับโอกาสในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ทั้งทางอารมณ์ วัตถุ สิ่งของ ตลอดจนการรับรู้ข่าวสารข้อมูล โดยได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และจากสังคม ทำให้เกิดความประทับใจในการร่วมมือที่ดีในการทำงาน เกิดขวัญกำลังใจ ได้แก่ การให้การสนับสนุนทางอารมณ์ การให้ความยอมรับนับถือ การให้ข้อมูลข่าวสารและการไว้วางใจ จากการศึกษาของ Russell, Altealer, & Velgen (1987 อ้างถึงใน วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. 2552: 77) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลถึงการปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จ และยังส่งผลถึงการมีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอีกด้วย

สรุปได้ว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู หมายถึง การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับโอกาสในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ทั้งทางอารมณ์ วัตถุ สิ่งของ ตลอดจนการรับรู้ข่าวสารข้อมูลและการไว้วางใจ เป็นที่ยอมรับจากสังคม ทำให้รู้สึกว่าคุณค่าเกิดความภาคภูมิใจ

ภาระงานสอนของครู พรทิพย์ ทับทิมทอง (2560) ทำการศึกษาพบว่า การใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวม คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอนส่งผลในทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวม และส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยด้านบริบทขององค์กร

วัฒนธรรมโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสังคม และมีลักษณะเหมือนวัฒนธรรมสังคมทุกประการ กล่าวคือ มีวิธีแห่งการดำเนินงานในโรงเรียน มีวัฒนธรรมเป็นวัตถุ เช่น อาคารเรียน หลักสูตร และประมวลการสอน และมีวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ค่านิยม หลักเกณฑ์กฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งวิถีทางการการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน มีขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

และสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายประจำ โรงเรียน รวมทั้งประเพณีและวิธีการทำงาน ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำ ในโรงเรียน วัฒนธรรมจึงมีผลต่อครูทั้งทางตรงและทางอ้อมมีอิทธิพลที่แตกต่างกันตามกลุ่มย่อยของครู ซึ่ง กำหนดโดยปัจจัยทางชีวสังคม และประสบการณ์ทางวิชาชีพของแต่ละคน วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อผู้บริหาร โรงเรียน ครู และนักเรียน โดยก่อให้เกิดความคาดหวัง เจตคติ และพฤติกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตของ โรงเรียนด้วย (ธร สุนทรายุทธ. 2551)

วัฒนธรรมที่มีในแต่ละสถานศึกษาจะเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งจะเป็นตัว กำหนดที่ยึดถือกันมาจนกลายเป็นความประเพณีและพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา วัฒนธรรมที่สร้างสรรค์จะช่วยหล่อหลอมให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความภาคภูมิใจกล้าคิดกล้าทำ มีความรักความผูกพันกับสถานศึกษา จนเกิดจิตสำนึกร่วมกันทำให้สถานศึกษาเกิดความเจริญก้าวหน้า และ ประสบผลสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาตามเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้

วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะวัฒนธรรมองค์การ เป็นค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมร่วมที่สมาชิกองค์การส่วนใหญ่หรือทั้งหมดปฏิบัติมาเป็นระยะ เวลานานจนเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางพฤติกรรมของสมาชิกโดยมีต้องมีหลักการใดมากำกับ เป็นตัวกำหนดความคิด ความเชื่อ ชี้นำพฤติกรรม และบอกสมาชิกกลุ่มที่จะรับรู้ คิด และรู้สึกถึงความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อปัญหาต่าง ๆ แต่ด้วยเหตุที่องค์การแต่ละแห่งต่างก็มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ออกไปซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อด้อย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวัฒนธรรมองค์การ เพื่อให้ทราบถึง ลักษณะหรือปัจจัยต่าง ๆ ทั้งที่ช่วยเสริมสร้างหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การที่สนับสนุน การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชื่อเสียงขององค์กร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า พบว่า รุ่งนภา พิตรปรีชา (2557) ได้ให้ ความหมายไว้ว่า ชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง ผลการดำเนินงาน และผลงานในอดีตที่ผ่านมาขององค์กร ที่สั่งสมมายาวนาน ซึ่งแสดงถึงความสามารถขององค์กรในการมีผลประกอบการที่ดีและให้ผลประโยชน์ ซึ่งเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ชื่อเสียงขององค์กรยังสามารถ หมายถึง รายงานผลการ ดำเนินงานขององค์กรที่ปรากฏในใจของสาธารณชนได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณ์ท แสนทวี (2555) ที่ได้ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันว่า ชื่อเสียงขององค์กรเป็นผลจากการประเมินองค์กรของกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นภาพลักษณ์องค์กรที่ถูกสั่งสมขึ้นภายใต้มุมมองของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่นกัน และเมื่อศึกษาไปยังแนวคิดในต่างประเทศ ก็พบว่า Barnett, Jermier และ Lafferty (2006. 32-34) ได้ให้ ความหมายชื่อเสียงขององค์กร ว่าเป็นการตัดสินใจโดยรวมของผู้สังเกตการณ์เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจใด ๆ บน พื้นฐานของการประเมินถึงผลกระทบด้านการเงิน สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นตลอด ช่วงเวลาที่ผ่านมา

ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น ประวัติขององค์กร ผลประกอบการองค์กร ภาพลักษณ์ขององค์กรที่มีต่อสังคม โดยรับรู้ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับองค์กรนั้น ทั้งนี้การรับรู้ชื่อเสียงขององค์กร จะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของแต่ละบุคคลว่าจะให้ระดับชื่อเสียงขององค์กรอยู่ในระดับใด

4. ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา

นโยบายประเทศและนโยบายด้านการศึกษา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ดังนี้

หลักการตามนโยบาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จะได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น ในการเร่งรัดการทำงานภาพรวม กระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ จึงกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้

1) **ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน และเปิดกว้าง ระบบการบริหารจัดการและการพัฒนา กำลังคน** โดยมุ่งปฏิรูปองค์การเพื่อหลอมรวมภารกิจและบุคลากร เช่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ฯลฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นเอกภาพ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการบริหารงานและการจัดการศึกษา

2) **ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน และเปิดกว้าง ระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้** โดยมุ่งให้ครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

3) **ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง ที่เป็นเงื่อนไขต่าง ๆ** เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบาย การศึกษา ยกกำลังสอง (Thailand Education Eco – System : TE2S) การศึกษาที่เข้าใจ Supply และ ตอบโจทย์ Demand โดยให้ทุกหน่วยงานพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างรอบด้าน ครอบคลุม ร่วมกัน พิจารณาหาแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการร่วมกันแบบบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน

จุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1) **ICT (Information and Communication Technologies) เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร** ประกอบด้วย 7 เรื่องย่อย ได้แก่ (1) Data Center ศูนย์ข้อมูลกลาง (2) Big Data ข้อมูลขนาดใหญ่ (คลังข้อมูล การนำข้อมูลมารวมกัน) (3) Platform (e-library e-learning และ Teaching Resource Platform) (4) e-Book (5) e-office e-mail และ document (6) ระบบบริหารจัดการห้องเรียน School และ Classroom Management และ (7) โครงสร้างพื้นฐาน Infrastructure (Internet)

2) **การจัดการองค์ความรู้และยกระดับทักษะที่จำเป็น** เน้นพัฒนาความรู้และสมรรถนะ ด้าน Digital Literacy สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันตามระดับและประเภทของการจัดการศึกษา เช่น STEM Coding เป็นต้น

3) **การศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำ** พัฒนา 3 ทักษะหลัก ได้แก่ โลกทัศน์ อาชีพ การเสริมทักษะใหม่ (Up Skill) และการเพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Re-Skills) ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย (1) ผู้อยู่ในระบบการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวศึกษา) (2) ผู้อยู่นอกระบบ การศึกษา (3) วัยแรงงาน และ (4) ผู้สูงอายุ เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัลและอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่ (Digital Disruption) โดยเน้นเพิ่มบทบาทของ กศน. ในการ Re-Skills ด้านอาชีวศึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4) **การต่างประเทศ** เน้นภารกิจที่ต้องใช้ความร่วมมือระดับนานาชาติในการจัดหาครู ชาวต่างชาติให้แก่สถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อจัดการศึกษาใน สถานศึกษา 2 ด้านหลัก ๆ ได้แก่ (1) ด้านภาษาต่างประเทศ และ (2) ด้านวิชาการ โดยเฉพาะอาชีวศึกษา

- **กฎหมายและระเบียบ** เน้นแผนงาน 2 เรื่อง ที่บรรจุอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประกอบด้วย

เรื่องที่ 1 : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง มีประเด็นปฏิรูป 5 ประเด็น ได้แก่

- การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และมีการทบทวน จัดทำ แก้ไข และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการ การศึกษา
- การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอด ชีวิตเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- การทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ
- การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

- **เรื่องที่ 6** การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา ประกอบด้วยประเด็น ปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่ สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา พื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ
- **ระบบบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร** โดยรวบรวมหลักสูตรวิชาการของแต่ละหน่วยงานใน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดฝึกอบรมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย และใช้ประโยชน์จากสถาบันพัฒนาที่มีอยู่แล้ว เช่น สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะสมรรถนะให้แก่บุคลากร ของกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้บริหารหน่วยงานทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ) รวมทั้งพัฒนาระดับให้เป็นสถาบันฝึกอบรมระดับนานาชาติ
- **การประชาสัมพันธ์** โดยจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการผลิตสื่อและจัดทำเนื้อหา (Content) เพื่อเผยแพร่ ผลงาน กิจกรรมและการเข้าร่วมงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานในภาพรวมของ กระทรวงศึกษาธิการ
- **การพัฒนาเด็กปฐมวัย** ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
- **การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก** โดยการส่งเสริมโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ
- **การรับเรื่องร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ** โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารจัดการ เช่น การยกระดับตอบรับอัตโนมัติเพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้น (Call Center ด้าน กฎหมาย) การวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการการรับเรื่องร้องทุกข์ใน ภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ
- **การปฏิรูปองค์การและโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ**
- **การพัฒนาครู** ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้มีมาตรฐานวิชาชีพที่สูงขึ้น

การศึกษาที่กำลังสอง โดย

- พัฒนาคู่มือระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลการพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC)
- จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านเว็บไซต์ <http://www.deep.go.th> โดยปลดล็อกและเปิดกว้างให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาพัฒนาเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียน ครู และผู้บริหารทางการศึกษามีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตลอดเวลาผ่านแพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP)
- ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan : EIDP)
- จัดทำ “คู่มือมาตรฐานโรงเรียน” เพื่อกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีพื้นฐานที่จำเป็น

การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำด้วยคุณภาพ โดยสร้างค่านิยมอาชีวศึกษา และเติมเต็มช่องว่างระหว่างทักษะ (Full fill Skill Gaps) โดยขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐาน เน้นร่วมมือกับสถานประกอบการชั้นนำ (Tailor-made Curriculum) ขับเคลื่อนความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสู่มาตรฐานนานาชาติ
- มุ่งเน้น Re-Skills, Up Skill และ New Skill การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น รวมทั้งผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพตามความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและสถานประกอบการ
- มุ่งเน้นพัฒนาศูนย์ประสานงานกลางการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (TVET Excellence Center) สู่มาตรฐานสากล ผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่ รวมถึงการนำนวัตกรรม Digital เพื่อมุ่งสู่การอาชีวศึกษาดิจิทัล (Digital College)
- มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ให้เป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ผู้เรียนเพื่อการดำรงชีวิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Technical Vocational Education and Training : TVET, Student Skill Set) รวมทั้งให้ความร่วมมือในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในต่างประเทศและการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ
- มุ่งเน้นการเพิ่มปริมาณผู้เรียนในหลักสูตรอาชีวศึกษา สร้างภาพลักษณ์สถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อดึงดูดให้ผู้สนใจเข้ามาเรียน
- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัย

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

- ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ยุติการศึกษา ทั้งก่อนและหลังสำเร็จการศึกษาภาคบังคับให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ

การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- ส่งเสริมการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถเป็นอาชีพ และสร้างรายได้

การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคง

- เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา

การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

- ปฏิรูปองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเป็นเอกภาพของหน่วยงาน
- ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนและประชาชน ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการโดยรวม
- ยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา (Big Data)

การขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ

- ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้น เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนและจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ให้แนวทางในการบริหารงบประมาณไว้
- ให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ โดยให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สป. เป็นฝ่ายเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการตามลำดับ โดยมีบทบาทภารกิจในการตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทราบตามลำดับ
- กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการแก้ไขปัญหในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อ

คณะกรรมการติดตามฯ ข้างต้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ

อนึ่ง สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อน เมื่อรัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญเพิ่มเติมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 นอกเหนือจากที่กำหนดหากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2564

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ยึดเป็นกรอบการดำเนินงานในการจัดทำแผนและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พร้อมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า เพื่อมุ่งเป้าหมาย คือ ผู้เรียนทุกช่วงวัย ดังนี้

หลักการตามนโยบาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 – 2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ดังนั้น ในการเร่งรัดการทำงานภาพรวมกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

- **ปรับื้อและเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการ** โดยมุ่งปฏิรูปองค์การเพื่อหลอมรวมภารกิจและบุคลากร เช่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ฯลฯ ที่สามารถลดการใช้ทรัพยากรทับซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นเอกภาพ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยทั้งการบริหารงานและการจัดการศึกษารองรับความเป็นรัฐบาลดิจิทัล
- **ปรับื้อและเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารทรัพยากร** โดยมุ่งปฏิรูปกระบวนการวางแผนงาน/โครงการแบบร่วมมือและบูรณาการ ที่สามารถตอบโจทย์ของสังคมและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งกระบวนการจัดทำงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า ส่งผลให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และนานาชาติ เชื่อมมั่นและร่วมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น
- **ปรับื้อและเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการและพัฒนากำลังคนของกระทรวงศึกษาธิการ** โดยมุ่งบริหารจัดการอัตรากำลังให้สอดคล้องกับการปฏิรูปองค์การ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะและความรู้ความสามารถของบุคลากรภาครัฐ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานรองรับความเป็นรัฐบาลดิจิทัล
- **ปรับื้อและเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้** โดยมุ่งให้ครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

จุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1.1 การจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ

- จัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่
- พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็น เพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น
- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาชีพ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

1.2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

- จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย เน้นส่งเสริมและยกระดับทักษะภาษาอังกฤษ (English for All)

- ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย อาทิ อาชีพที่เหมาะสมรองรับสังคมสูงวัย หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิต และหลักสูตรการดูแลผู้สูงวัย หลักสูตร BUDDY โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โรงเรียน และผู้เรียน หลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์ระดับตำบล
- ส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงการศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเขตพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บ ชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)
- พัฒนาคู่มือให้มีความรู้ และความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเป็นขั้นตอน
- พัฒนาครูอาชีพศึกษาที่มีความรู้และความสามารถในทางปฏิบัติ (Hands – on Experience) เพื่อให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญทางวิชาการ โดยร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศจัดหลักสูตรการพัฒนาแบบเข้มข้นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี
- พัฒนาสมรรถนะและความรู้ความสามารถของบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานรองรับความเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีศูนย์พัฒนาสมรรถนะบุคลากรระดับจังหวัดทั่วประเทศ

2. การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคง

- พัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักในการดำเนินการ
- เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์
- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทย เป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ปลุกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

3. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษามผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

4. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

- พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้
- ศึกษาและปรับปรุงอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

5. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถเป็นอาชีพ และสร้างรายได้

6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

- ปฏิรูปองค์การเพื่อลดความทับซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นเอกภาพของหน่วยงานที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน เช่น ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย เป็นต้น
- ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนและประชาชน ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการโดยรวม
- สนับสนุนกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา (Big Data)
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการและพัฒนากำลังคนของกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปองค์การ
- สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ
- จัดตั้งหน่วยงานวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) ระดับจังหวัด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ
- ส่งเสริมโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยเน้นปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

การขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ

- ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้น เป็นกรอบแนวทางมาใช้ในการวางแผนและจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยคำนึงถึงมาตรการ 4 ข้อ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้แนวทางในการบริหาร

งบประมาณไว้ ดังนี้ (1) งดจัดงานต่างประเทศ 1 ปี ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ ต่อกระทรวงศึกษาธิการ (2) ลดการจัดอบรมสัมมนาที่มีขนาดใหญ่และใช้งบประมาณมาก (3) ยกเลิกการจัดงาน Event และ (4) ทบทวนงบประมาณที่มีความซ้ำซ้อน

- ให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ ระดับพื้นที่ โดยให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน สำนักงานศึกษาธิการภาคและ สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สป. เป็นฝ่ายเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามลำดับ โดยมีบทบาทภารกิจในการตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และ จัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทราบตามลำดับ
- กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการ แก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อ คณะกรรมการติดตามฯ ข้างต้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ

อนึ่ง สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อนเมื่อ รัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญเพิ่มเติมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 นอกเหนือจากที่ กำหนด หากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จและมี ประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2564 (เพิ่มเติม)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (เพิ่มเติม)

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ประกาศ ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2562 นั้น เนื่องจากในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งทำให้สังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนชีวิตให้เข้ากับวิถีชีวิตใหม่ หรือ New Normal จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้มีความปลอดภัยทั้งต่อตัว ผู้เรียน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้น นโยบาย “การศึกษา ยกกำลังสอง (Thailand Education Eco – System : TE²S) เป็นการศึกษาที่เข้าใจ Supply และตอบ โจทย์ Demand” ดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (เพิ่มเติม) ดังนี้

หลักการตามนโยบาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (เพิ่มเติม)

“5. ดำเนินการปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง ที่เป็นเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบาย “การศึกษายกกำลังสอง (Thailand Education Eco – System : TE²S) การศึกษาที่เข้าใจ Supply และ ตอบโจทย์ Demand” โดย

ปลดล็อก กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้สามารถดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการบริหารการศึกษาของประเทศให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ปรับเปลี่ยน หลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ปรับเปลี่ยนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคล เพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC) เพื่อให้ครู Up Skill และ Re-Skill ของตนเองได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพื่อส่งต่อความรู้ไปยังผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีคุณภาพ

เปิดกว้าง เสรีทางการศึกษาให้ภาคเอกชนที่มีคุณภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC) จากแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Education Excellence Platform : DEEP) ให้ครอบคลุมผู้เรียนทั่วประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่นักเรียนยกกำลังสอง ที่เน้นเรียนเพื่อรู้ พัฒนาทักษะเพื่อทำ ครูยกกำลังสองที่เน้นเพิ่มคนเก่งมาเป็นครู พัฒนาครูในระบบ ห้องเรียนยกกำลังสองที่เน้นเรียนที่บ้าน ถิ่นที่โรงเรียน หลักสูตรยกกำลังสองที่เน้นลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สื่อการเรียนรู้ยกกำลังสองที่เน้นเรียนผ่านสื่อผสมผสาน ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ได้แก่ On-Site เรียนที่โรงเรียน Online เรียนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มด้านการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP) ที่มีเนื้อหามาตรฐานจากผู้ผลิตที่เป็นภาคเอกชน On-Air เรียนผ่านโทรทัศน์ DLTV มัลติการศึกษากว้างไกลผ่านดาวเทียม โดยเนื้อหา มาตรฐานจากผู้ผลิตที่เป็นภาคเอกชน และ On-Demand ซึ่งสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ที่มีอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์เชื่อมต่อ โรงเรียนยกกำลังสองที่มุ่งเน้นคุณภาพในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อความเป็นเลิศทางภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชนที่เน้นคุณภาพของ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและความเชี่ยวชาญที่สามารถตอบโจทย์ทักษะและความรู้ที่เพิ่มความ เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน

จุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (เพิ่มเติม)

พัฒนาครูทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลการพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC)

จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านเว็บไซต์ <http://www.deep.go.th> โดยปลดล็อกและเปิดกว้างให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาพัฒนาเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียน ครู และผู้บริหารทางการศึกษามีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตลอดเวลาผ่านแพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP) ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan : EIDP) จัดทำ “คู่มือมาตรฐานโรงเรียน” เพื่อกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีพื้นฐานที่จำเป็น”

เนื่องจากในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งทำให้สังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนชีวิตให้เข้ากับวิถีชีวิตใหม่ หรือ New Normal จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้มีความปลอดภัยทั้งต่อตัวผู้เรียน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้น นโยบาย “การศึกษาয়กกำลังสอง (Thailand Education Eco – System : TE2S) เป็นการศึกษาที่เข้าใจ Supply และตอบโจทย์ Demand” ดังกล่าว

นโยบายด้านการทดสอบทางการศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ เป็นองค์การมหาชน จัดตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งจึงกำหนดให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่หลักในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลทางการศึกษาและการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ กำหนดให้มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนทุกสังกัด เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หรือใช้เป็นองค์ประกอบในการศึกษาต่อ ทั้งนี้ในปีการศึกษา 2563 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เป็นสิทธิส่วนตัวโดยเฉพาะของนักเรียนที่จะเข้ารับการทดสอบตามความสมัครใจ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนต่างๆทั่วประเทศ ไม่สามารถดำเนินการ ได้อย่างเต็ม

ประสิทธิภาพ อาจทำให้ผลคะแนนของนักเรียนและผลการประเมินภาพรวมของโรงเรียนไม่ได้เป็นตามที่คาดหวัง

จากที่กล่าวมานโยบายของกระทรวงศึกษา จุดเน้น สถานการณ์การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ล้วนส่งผลต่อการทดสอบและการนำผลการสอบไปใช้ในโรงเรียน โดยเฉพาะนโยบายด้านการทดสอบทางการศึกษาในปีการศึกษา 2563

ตอนที่ 4 การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการคุณภาพการศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษามีเอกภาพเชิงนโยบายหลากหลายทางปฏิบัติ กระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาแต่ต้องมีคุณภาพมาตรฐาน และมีการประกันคุณภาพ และมาตรา 26 วรรคสอง ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการเรียนที่ผ่านมาใช้ประกอบการพิจารณา รวมทั้งมาตรา 47-51 เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้สถาบันบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนาและให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเริ่มดำเนินการจัดสอบให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2548 และจัดสอบให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2551 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2561ข) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (2) นำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (3) นำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของ โรงเรียน (4) นำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ และ (5) นำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

การดำเนินการสอบ O-NET โดย สทศ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางได้รับการยอมรับในมาตรฐานการทดสอบ ตั้งแต่บุคลากร การสร้างและพัฒนาแบบสอบ การบริหารการทดสอบ การตรวจและให้คะแนน และการรายงานผล ส่งผลให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นในผลคะแนน และนำผลการสอบไปใช้ โดยมีลักษณะการบริหารและจัดการสอบ ที่สำคัญ คือ นักเรียนทุกคนที่เรียนในหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถเข้าสอบได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โรงเรียนเป็นผู้ส่งชื่อสมัครสอบ O-NET ให้กับ นักเรียนที่กำลังจะจบในปีการศึกษาที่เข้าสอบ โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีสิทธิเข้าสอบ O-NET ในระดับชั้นนั้นได้เพียง 1 ครั้งเท่านั้น สทศ. มอบหมายให้ศูนย์สอบดำเนินการ กำกับ ติดตามการจัดการสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบของ สทศ. โดยจัดสอบพร้อมกันทั่วประเทศ ตามวันและเวลาที่ สทศ. ประกาศในปีนั้น ๆ

ข้อสอบ O-NET เป็นข้อสอบที่มีผังการออกข้อสอบ อ้างอิงตามสาระ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รูปแบบข้อสอบประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย โดยข้อสอบปรนัยมีจำนวน ตัวเลือกตั้งแต่ 4 ตัวเลือกขึ้นไป คำตอบที่ผู้สอบต้องตอบมีตั้งแต่ 1 คำตอบ 2 คำตอบ จนกระทั่งถึงหลายคำตอบที่เป็นเชิงซ้อนหรือการเลือกคำตอบจากแต่ละหมวดที่สัมพันธ์กัน ส่วนข้อสอบแบบอัตนัยมีรูปแบบที่ให้ผู้สอบเขียนคำตอบเอง และแบบที่ระบายคำตอบเป็น ตัวเลข ข้อสอบแต่ละข้อมีคะแนนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบแต่ละวิชาอยู่ระหว่าง 60-120 นาที ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและวิชาที่สอบเมื่อการสอบเสร็จสิ้นแล้ว สทศ. เป็นผู้ตรวจคำตอบ ให้คะแนน แล้วรายงานผลการสอบ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับโรงเรียน และระดับเขตพื้นที่

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ได้รับข้อวิพากษ์วิจารณ์จากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งมีการกล่าวถึงปัญหาข้อสอบที่มีความกำกวม บางข้อเกินกว่าหลักสูตรกำหนด รวมไปถึงปัญหาข้อสอบผิดและไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำลังเร่งแก้ปัญหาอยู่ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้าน*การพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้มีมาตรฐานเทียบเคียงนานาชาติ* โดยดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานการทดสอบทางการ ศึกษาแห่งชาติ ตามแนวการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและระดับสากล ดังนี้

1. *มาตรฐานบุคลากรด้านการทดสอบ* เป็นมาตรฐานเพื่อประกันคุณภาพว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ ประกอบด้วย ผู้ออกข้อสอบ ผู้กลั่นกรองข้อสอบ (ด้านเนื้อหา ด้านวัดและประเมินผล ด้านภาษา) ผู้บริหารการทดสอบระดับศูนย์สอบและระดับสนามสอบ ตลอดจนผู้คุมสอบ มีคุณภาพ มีคุณ- สมบัติ และหน้าที่ตามมาตรฐานสากล โดยมีจุดเน้นต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน มีความรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ในการออกข้อสอบ

2. *มาตรฐานด้านการพัฒนาแบบทดสอบ* เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่า แบบทดสอบ ที่ใช้ในการวัดและประเมินมีการพัฒนาอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นมาตรฐาน เชื่อถือได้ มีสารสนเทศเชิงประจักษ์ และเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง และมีความยุติธรรม สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders)

ที่เกี่ยวข้องมาร่วมการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนด ตัวชี้วัดต้องรู้/ตัวชี้วัดที่สำคัญ ที่ใช้ออกข้อสอบ (Test Blueprint) คุณลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification) รูปแบบข้อสอบ ทั้งนี้ ได้เผยแพร่ตัวอย่างกระดาษคำตอบ, Test Blueprint, Test Specification, รูปแบบข้อสอบ, ตัวอย่างข้อสอบล่วงหน้าก่อนสอบ ทางเว็บไซต์ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อให้ครูและนักเรียนรับทราบและเตรียมความพร้อม อย่างมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะมีการกำหนดให้ใช้ *Item Card (บัตรข้อสอบ)* ในการออกข้อสอบแต่ละข้อ เพื่อให้ข้อสอบมีความตรง (Validity) ที่ต้องการวัด และให้เขียนอธิบายตัวถูกและตัวผิด เพื่อประกันความ ถูกต้องของการเฉลย

3. *มาตรฐานด้านการบริหารการทดสอบ* เป็นมาตรฐานเพื่อประกันว่าระบบการบริหารการทดสอบมีความ ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในระดับชาติและระดับนานาชาติ ทั้งนี้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้จัดทำระเบียบว่าด้วยแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการดำเนินการทดสอบ พ.ศ.2557 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อนักเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนให้ได้รับทราบ โดยทั่วกัน

4. *มาตรฐานด้านการพิมพ์ข้อสอบ* การรับ/ส่ง การตรวจ ให้คะแนน และการประเมินผลเป็น มาตรฐาน เพื่อประกัน คุณภาพว่า ระบบการพิมพ์ แบบทดสอบ และกระดาษคำตอบ มีการควบคุมและก กับการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีมาตรการรักษาความปลอดภัยและการเก็บรักษาความลับอย่าง รัดกุม มีกระบวนการตรวจให้คะแนนที่ถูกต้องมีระบบชัดเจนและตรวจสอบได้ โดยใช้เทคโนโลยีและ สารสนเทศในการตรวจสอบ ตรวจคะแนน และประมวลผล มีการรายงานผลด้วยคะแนนที่มีความหมาย และมีการแปลคะแนนอย่างเหมาะสมเทียบเคียงกับผลการทดสอบแต่ละครั้ง/ปี

5. *มาตรฐานด้านการรายงานผลและการนำผลไปใช้* เป็นมาตรฐานเพื่อประกันว่าคุณภาพการ รายงาน มีความถูกต้อง เหมาะสมเป็นธรรม สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและ การบริหารการศึกษา นอกจากนี้ ได้เผยแพร่ผลวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนาเสนอต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ ใบรายงานผลสอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้แกนกลาง ในแต่ละสาระ โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการ จังหวัด/ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายสาระ) มี 4 แบบ ได้แก่ รายบุคคล รายโรงเรียน (มี 6 ฉบับ) รายเขต พื้นที่ รายศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการภาค รวมถึงเผยแพร่ผล วิเคราะห์ O-NET ส่งให้ผู้บริหาร สถานศึกษา/ เขตพื้นที่/ ศึกษาธิการจังหวัด/ ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูล เปรียบเทียบและ พัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง (www.niets.or.th)

แนวทางข้างต้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ระบบการสอบ O-NET เป็นที่ยอมรับ และสะท้อนถึง คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสนใจการเรียน ในห้องเรียน ไม่มุ่งเน้นการกวด วิชา เพราะข้อสอบ O-NET จะสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ นำมากำหนดเป็นนโยบายที่ต้องการปรับระบบการสอบ O-NET โดยมีแนวทางที่สำคัญ คือ เน้นการออก ข้อสอบ O-NET ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

รายวิชาต่าง ๆ ให้สูงขึ้นต่อไป สอดคล้องกับนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ในข้อที่ 7 : ภายในปี 2560 ปรับระบบการสอบ O-NET ให้เป็นที่ยอมรับ และสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา

การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงนโยบายการนำ O-NET มาใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะขับเคลื่อนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้คะแนนสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET เป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดเป้าหมายความคาดหวังไว้แล้วให้เขตพื้นที่ฯ และโรงเรียนไปจัดทำแผนปฏิบัติ ซึ่งในช่วงแรก สพฐ. จะให้ความสำคัญกับการสอบโอเน็ตในช่วงชั้นที่ 2 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 2 กลุ่มสาระภาษาไทย และคณิตศาสตร์ โดยปีการศึกษา 2554 จะกำหนดเป็นเป้าหมายที่เทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยของคะแนนโอเน็ตที่นักเรียนทำได้ในปีการศึกษา 2551 และ 2552...” และยังคงกล่าวต่อไปว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะใช้มาตรการเชิงบวกทำให้เกิดปรากฏการณ์เตรียมความพร้อม และปรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่มีการลงโทษ แต่จะวางเงื่อนไขให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ความคาดหวังอย่างเร่งด่วนและต้องมีการเตรียมการตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.5 ไม่ใช่เตรียมตัวในชั้น ป.6 โดยจะใช้การให้กำลังใจไม่ใช้การกดดัน เพราะไม่อยากจะให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ หรือมีการติวเพื่อสอบโอเน็ต ขณะเดียวกันก็ให้คะแนนโอเน็ตมีความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น มีผลต่อตัวนักเรียน อาทิ ใช้ในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อ ชั้น ม.1 และ ม.4 เป็นต้น...” (สำนักทดสอบทางการศึกษา. ม.ป.ป.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำ Roadmap การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลคะแนน O-NET โดยมีเป้าหมายใช้ผลคะแนน O-NET เป็นแนวทางในการปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ใช้กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเป็นกลไก

ขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพผู้เรียนแนวการดำเนินการ

1. สพฐ.

- 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลคะแนน O-NET ของนักเรียนเป็นรายเขต/ภาพรวม
- 1.2 กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 1.3 รวบรวมและเผยแพร่ฐานข้อมูลโรงเรียนต้นแบบ/ Good หรือ Best Practices ที่เป็นตัวแบบ

ในการพัฒนา

1.4 ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ข้อมูลวิชาการในการดำเนินงานยกระดับของเขต/กลุ่ม
เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพฯ

1.5 กำกับ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ และต่อเนื่อง

2. สพป./สพม.

2.1 รวบรวมข้อมูลผลคะแนน O-NET ของแต่ละโรงเรียนในเขต

2.2 วิเคราะห์และจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลคะแนน O-NET

2.3 ใช้ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการยกระดับผลคะแนน O-NET ของ สพฐ. เป็นฐานใน
การกำหนดกลยุทธ์ และกิจกรรมในการส่งเสริมการทำงานของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพของเขต

2.4 เฝ้าระวัง นิเทศ ติดตามและช่วยเหลือกลุ่มเครือข่ายฯ ในการยกระดับคะแนน O-NET
ของสถานศึกษาแต่ละกลุ่ม

2.5 สรุป และรายงานผลการดำเนินงานต่อ สพฐ.

3. กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพของเขต/จังหวัด

3.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายฯ

3.2 วิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดแนวทาง และดำเนินการในการยกระดับคุณภาพการเรียน
การสอน

3.3 ใช้สถานศึกษา/บุคลากร/สื่อ/นวัตกรรมที่ประสบผลสำเร็จ หรือ Best Practices ที่มีอยู่
ในพื้นที่มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนในเครือข่าย

3.4 KM แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ

3.5 วัดและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3.6 สรุป และรายงานผลต่อ สพป./สพม./สพฐ.

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การทำงานเชิงระบบแบบบูรณาการโดยใช้ฐานข้อมูลของเขตพื้นที่/สถานศึกษา
ในการวางแผนการพัฒนาแนวทางการดำเนินการ

1. บูรณาการแผนงาน/โครงการของสำนักต่าง ๆ ใน สพฐ. ทั้งด้านบุคลากร การบริหารจัดการ
และวิชาการ

2. บูรณาการแผนงาน/โครงการจาก สพฐ. ไปสู่ สพม. สพป. และกลุ่มงานต่าง ๆ

3. ปรับปรุงระบบบริหารงบประมาณในรูปวงเงินรวมแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการดำเนิน
กิจกรรมยกระดับผลคะแนน O-NET

4. จัดทำฐานข้อมูลผลคะแนน O-NET ของนักเรียนแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับ
คุณภาพที่เชื่อมโยงกันตั้งแต่ สพฐ. สพม. สพป. และสถานศึกษา และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

5. ประสานการทำงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ในการประเมินผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนแนวการดำเนินการ

1. ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายประสิทธิภาพการศึกษาทั้งระดับ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
2. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบโดยคณะทำงานแบบบูรณาการ
3. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน
4. วิจัยและพัฒนาารูปแบบการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการศึกษาปฏิบัติบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม โดยใช้เครือข่าย

หลักการนำผลการทดสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สัมพันธ์ พันธุ์พุกษ์ (2557) กล่าวถึงหลักการนำผลการทดสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. การมีเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ยุทธศาสตร์ 1 : ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลและตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50
2. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือลงวันที่ 3 ก.พ.53)
  - 2.1 ใช้คะแนนเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.1 และ ม.4 ในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง
  - 2.2 ให้ครูผู้สอนนำคะแนนไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรา 9 (3), 48,49)
  - 3.1 ประกันคุณภาพภายใน
  - 3.2 ประเมินคุณภาพภายนอก
4. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหาร
5. ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น (ม.1 ม.4 ป.ตรี admission กลาง รับตรง กสพท.)
6. เป็นส่วนหนึ่งของ EXIT EXAM โดยเป็นเกณฑ์การจบการศึกษาในระดับ ป.6, ม.3 และม.6 ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไปให้ใช้ผลการประเมินระดับโรงเรียน (School Assessment) ร่วมกับการประเมินการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ทั้งนี้ การสอบโอเน็ตที่เป็น Standard Based

Achievement Test และสอบ 5 วิชาหลักคือภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ โดยมาตรฐานการรายงานผลและการนำผลไปใช้นั้น มีระบบ 4 ระบบ ประกอบด้วย ระบบเอกสารการรายงานผลการทดสอบ ระบบมาตรการเผยแพร่ผลการทดสอบ ระบบการเปิดเผยข้อมูลผลการทดสอบ และระบบการติดตามและตรวจสอบ โดยการรายงานผลและการนำผลไปใช้ มีเป้าหมายดังนี้

- (1) การประเมินตนเองเพื่อการแนะแนวและปรับปรุงการเรียนการสอนและการบริหาร
- (2) ประเมินคุณภาพการศึกษา
- (3) คัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- (4) เทียบเคียงคุณภาพระดับชาติและนานาชาติ
- (5) เป็นส่วนหนึ่งของการจบการศึกษาตามหลักสูตร

หลักการนำผลคะแนนโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สามารถแบ่งออกเป็นหลายระดับ ดังนี้

1. ระดับนักเรียน โดยในรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานแสดงคะแนนของนักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนสามารถดูคะแนนของตนเองในแต่ละวิชาว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับโรงเรียน ระดับสังกัดและระดับประเทศเพื่อเป็นการประเมินและพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น
2. ระดับครูผู้สอน โดยครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสามารถดูผลคะแนนรายวิชาที่ตนเองสอนจากใบรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการรายงานผลการสอบรายบุคคลของนักเรียนทั้งโรงเรียน
3. ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ต้องพิจารณาค่าสถิติทุกกลุ่มสาระวิชาและแยกย่อยรายมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสามารถพิจารณาผลการสอบในภาพรวมของวิชา จากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนเทียบกับโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน หรือโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันที่มีสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน และระดับประเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนยิ่งขึ้น โดยใช้ระบบการนิเทศแล้วส่งเสริมสนับสนุน
4. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในใบรายงาน ค่าสถิติระดับศูนย์สอบ (ป.6 และ ม.3) แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ ซึ่งเขตพื้นที่นำไปใช้ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดได้
5. ระดับต้นสังกัด ต้นสังกัดของโรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถนำผลการสอบโอเน็ตไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาครูผู้สอนในสังกัดให้มีความรู้ ความชำนาญในสาขาวิชาที่สอน กระตุ้นผู้บริหารสถานศึกษาให้

นิเทศ กำกับ ติดตาม จัดทำระบบช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

6. ระดับประเทศ กระทรวงศึกษาธิการนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ ภายในปี พ.ศ.2561 ให้ผลการสอบโอเน็ต 5 วิชาหลักของนักเรียนทั้งประเทศมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ให้เป็นไปตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552-2561) ให้คนไทยการศึกษาไทยมี คุณภาพและได้มาตรฐานสากล

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครูในการนำคะแนนโอเน็ตไปใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดสอบโอเน็ตภาพรวมระดับโรงเรียน โดยพิจารณาว่าระดับชั้นแต่ละ ระดับชั้นมีรายวิชาใดที่มีคะแนนโอเน็ตอยู่ในระดับปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมากรายวิชาใดที่ต้องการพัฒนา อย่างเร่งด่วน

2. ให้ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์ผลสอบโอเน็ตรายสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และภาพรวมของสถานศึกษาต่อไป

3. จัดประชุมคณะทำงานระดับสถานศึกษา ร่วมกับนักวิจัยพื้นที่/สำนักงานเขตพื้นที่และ ร่วมกันจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานส่งเสริมการนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ดำเนินการติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน สถานศึกษา

5. พิจารณาตรวจสอบ กลั่นกรองข้อสอบตามประเด็นในแบบบันทึกการตรวจสอบคุณภาพ ของข้อสอบ

6. ตรวจสอบแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระ

7. ตรวจสอบการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายวิชา เมื่อสิ้นภาคเรียน/ปีการศึกษา

8. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน

และส่วนของบทบาทของครู คือ การนำผลการทดสอบโอเน็ต ของนักเรียนรายบุคคลและ ระเบียบแสดงผลการเรียนไปใช้การวิเคราะห์ผลการทดสอบโอเน็ตรายสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผลการ ทดสอบโอเน็ตรายมาตรฐานการเรียนรู้วิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้ผลการสอบโอเน็ตสูงขึ้นโดยกำหนด ปัญหา เงื่อนไขความสำเร็จ สิ่งที่ต้องการขอรับการสนับสนุน วิเคราะห์เชื่อมโยงคุณภาพผู้เรียนเพื่อวาง แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้การประเมินผลเพื่อวางแผนการเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียน มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ออกข้อสอบปลายภาค/ปลายปี ตามแนวการทดสอบระดับชาติและจัดทำ รายงานผลการเรียน

จากนโยบายการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลคะแนน O-NET การประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว จึงเป็นภาระสำคัญของหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อันจะนำไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำผลการประเมินใดๆ สู่นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นล้วนเกิดจากการเห็นความสำคัญเห็นคุณค่ามีเจตคติในเชิงบวกต่อผลการประเมินและความร่วมมือในการปฏิบัติของแต่ละฝ่าย

การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET มีความสำคัญทั้งต่อตัวผู้สอบและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ในระดับนโยบายเป็น การดำเนินงานของส่วนกลางหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในการนำข้อมูล ผลการสอบมาใช้เพื่อเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งของคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็น ข้อมูลสำหรับการกำหนดมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การจัดกลุ่ม เปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษา สังกัด จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา หรือปัจจัยด้านอื่นเนื่องจากมี ผลการสอบที่สามารถเทียบเคียงกันได้จากเครื่องมือชุดเดียวกัน และทำการสอบพร้อมกัน การจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความโดดเด่นของผลการสอบเพื่อการพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพของ ผู้เรียนและสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือ เร่งแก้ปัญหาแก่กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลคะแนน ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย สำหรับระดับปฏิบัติการ สถานศึกษาทราบระดับคุณภาพของโรงเรียน จากคะแนนของนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าสอบทุกคน สามารถนำไปเปรียบเทียบผลกับโรงเรียน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็น สังกัด ขนาด หรือตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เพื่อเป็น สารสนเทศในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากรายงาน คะแนน O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป นอกจากนี้ นักเรียนและ ผู้ปกครองสามารถใช้ผลคะแนนเป็นแนวทาง ในการให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพหรือ การศึกษาต่อ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานให้เกิดการพัฒนาต่อไป

หน่วยงานทางการศึกษาของประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของผลการสอบ O-NET เป็นอย่างมาก จึงได้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ หน่วยงาน ในระดับนโยบายมีการนำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา การสอบเข้ามหาวิทยาลัย และการนำไปเป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้หน่วยงานในระดับนโยบายจะมีการนำผลสอบ O-NET ไปใช้แล้ว หน่วยงานในระดับปฏิบัติและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถ นำผลสอบ O-NET ไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาหรือหน่วยงานระดับจังหวัด เขต หรือภูมิภาค รวมไปถึงใช้ประกอบ การวิจัยทางการศึกษาของนักวิจัยและนักวิชาการทางการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้ที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้เป็น องค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยปัจจุบันสัดส่วนของการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐานอยู่ที่ร้อยละ 30 และใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษา (GPA) ร้อยละ 70 ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559)

การนำคะแนน O-NET มาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของ ผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้นแตกต่าง จากการสอบเพื่อจบการศึกษา (exit exam) ของต่างประเทศหรือของไทยในอดีตที่สามารถ สอบได้หลายครั้งจนกว่าผู้เรียนจะสอบผ่าน และใช้การสอบเพียงครั้งเดียวในการตัดสินผล แต่การใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบหลักสูตรนั้นเป็นผลมาจาก ความพยายามในการปรับเทียบคะแนน (equating) ระหว่างคะแนนสอบ O-NET กับ ผลการประเมินการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ัญญา เรื่องแก้ว. 2550) โดยในระยะแรก ระหว่างการศึกษาแนวทางในการปรับเทียบคะแนน ได้มีการกำหนดสัดส่วนการใช้ผลคะแนน O-NET กับผลการประเมินของสถานศึกษาในอัตราส่วน 80:20 เมื่อปี พ.ศ. 2552 ต่อมาปี พ.ศ. 2556 มีการประกาศเพิ่มสัดส่วนของน้ำหนัก O-NET ขึ้นเป็น 70:30 ในปี พ.ศ. 2556 และมี เป้าหมายจะเพิ่มขึ้นเป็น 50:50 ในปีการศึกษา 2558 แต่เนื่องจากยังไม่มีแนวทางการปรับเทียบ คะแนน ที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับจากสังคม รวมทั้ง สทศ. มีการปรับลดจำนวนวิชาสอบของ O-NET จาก 8 วิชา เหลือ 6 วิชา จึงได้มีการประกาศ สัดส่วนของการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานให้คงเดิมที่ 70:30 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556)

กระทรวงศึกษาธิการ ออกประกาศยกเลิกสัดส่วนการใช้ผลสอบ O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน เฉพาะระดับประถม-มัธยมต้น ส่วนมัธยมปลาย ใช้สัดส่วนคงเดิม 70:30 เมื่อวันที่ 11 ก.พ.2564 นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ลงนามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผล

การเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ที่กำหนดให้ยกเลิกการทดสอบเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการดำเนินการทดสอบ O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ให้ถือเป็นสิทธิส่วนตัวโดยเฉพาะของนักเรียนที่จะเข้ารับการทดสอบตามความสมัครใจ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เฉพาะระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยในส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ใช้สัดส่วนคงเดิม คือ 70:30 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ. ศธ.360 อกศฯ : ออนไลน์)

2. การใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดให้นำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยใช้ผลคะแนน O-NET ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ใช้ผลคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดสัดส่วนน้ำหนักร้อยละ 20 สำหรับ การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2560)

การนำคะแนน O-NET มาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติโดยหน่วยงานระดับนโยบาย จากเดิมที่มีเพียงการใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งการขยายฐานการใช้ คะแนน O-NET นี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับชั้นที่ต้องสอบ O-NET มีความตั้งใจในการสอบ มากขึ้น ผู้ปกครองและสถานศึกษามีความมั่นใจในมาตรฐานของผลการเรียนจากสถานศึกษา ที่ต่างกันที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

3. การใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการพิจารณา คัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเป็นระบบ TCAS (Thai University Central Admission System) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Thai University Central Admission System: TCAS) ลงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 4 จากทั้งหมด 5 รอบ ซึ่งประกอบด้วย รอบที่ 1 การรับด้วย portfolio

โดยไม่มีการสอบข้อเขียน สำหรับนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนโควตา นักเรียนเครือข่าย ให้นักเรียนยื่นสมัครโดยตรงกับ สถาบันอุดมศึกษาหรือตามที่ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย กำหนด รอบที่ 2 การรับแบบโควตาที่มีการสอบข้อเขียนหรือข้อปฏิบัติ นักเรียน ที่อยู่ในเขตพื้นที่หรือภาค โควตาโรงเรียนในเครือข่าย และนักเรียนทั่วไปในโครงการความสามารถพิเศษต่าง ๆ โครงการของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาประกาศเกณฑ์การคัดเลือกให้นักเรียนยื่นสมัครโดยตรง กับสถาบันอุดมศึกษาหรือ ตามที่ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำหนด รอบที่ 3 การรับตรงร่วมกัน สำหรับนักเรียน ในโครงการกลุ่มสถาบัน แพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) โครงการอื่น ๆ และ นักเรียน ทั่วไป ให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยกลางรับสมัครและการคัดเลือกโดย นักเรียนสามารถเลือกได้ 6 สาขาวิชา แบบเรียงลำดับและแต่ละสถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์ การรับที่ เป็นอิสระของตนเอง รอบที่ 4 การรับแบบ Admissions สำหรับนักเรียนทั่วไป โดย สมาคมที่ประชุม อธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยกลางในการรับสมัครและการคัดเลือก ตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักที่ประกาศ ไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกสมัครได้ 4 สาขาวิชา แบบเรียงลำดับ และรอบที่ 5 การรับตรงอิสระ สถาบันอุดมศึกษารับสมัครโดยตรงด้วยวิธีการ ของสถาบันอุดมศึกษา

รายละเอียดการใช้คะแนนในรอบที่ 2 การรับแบบโควตา นั้นผู้สมัครจะต้อง ตรวจสอบเกณฑ์และ เงื่อนไขการสมัครว่าคณะที่ตนเองสนใจต้องใช้คะแนนสอบ O-NET ยื่นสมัครด้วยหรือไม่ เนื่องจากมีเพียง บางคณะและบางมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่ต้องการคะแนน O-NET สำหรับรอบที่ 4 ซึ่งเป็นรอบ Admission ใช้คะแนน O-NET เพื่อการพิจารณา การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยคณะส่วนใหญ่ กำหนดน้ำหนักของ คะแนน O-NET ที่ร้อยละ 30 ยกเว้นในกลุ่มแพทยศาสตร์ ใช้คะแนน O-NET เป็น เกณฑ์ขั้นต่ำ ในการพิจารณาโดยผู้สมัครจะต้องมีคะแนน O-NET รวม 5 กลุ่มสาระไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (การประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. ม.ป.ป.)

การกำหนดน้ำหนักคะแนน O-NET ในการพิจารณาคัดเลือกกลางบุคคลเข้า ศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษานั้นมีที่มาจากการปรับปรุงระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย จากเดิมที่ใช้ระบบ เอนทรานซ์ (entrance exam) ซึ่งเป็นการคัดเลือกผ่านการสอบเพียง อย่างเดียวและจัดสอบปีละครั้ง จนถึงปีการศึกษา 2542 มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทราบ ผลคะแนนก่อนที่จะเลือกคณะและมีโอกาสสอบ 2 ครั้ง เพื่อเลือกคะแนนครั้งที่ดีที่สุด มาประกอบกับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) เพื่อใช้ใน การพิจารณาคัดเลือก มาเป็นระบบแอดมิชชัน (Admission) ในปีการศึกษา 2549 ที่มีการ เพิ่มน้ำหนักของ GPAX ให้มากขึ้น และเพิ่มองค์ประกอบผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(GPA) ใน วิชาที่คณะกำหนด ร่วมกับคะแนนจากการสอบ O-NET และ A-NET (Advanced National Educational Test) ซึ่งการกำหนดวิชาและน้ำหนักของคะแนนในแต่ละองค์ ประกอบนั้นส่วนใหญ่คณะจะอิงตามวิชาที่ เคยใช้สอบในระบบเอนทรานซ์ หลังจากนั้น ในปีต่อ ๆ มา แต่ละคณะมีการปรับองค์ประกอบและน้ำหนัก

ของคะแนน ตามมติของที่ประชุมอธิการบดีและการจัดสอบของ สทศ.ที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการยกเลิก การสอบ A-NET การเริ่มสอบวิชาความถนัดทั่วไป (General Aptitude Test: GAT) และ ความถนัดเฉพาะทางวิชาชีพ (Professional Aptitude Test : PAT) การสอบวิชาสามัญ และจนมาเป็นระบบทีแคส (TCAS) ในปัจจุบัน

4. การใช้เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา

เนื่องจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นการสอบของนักเรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ดังนั้นคะแนน O-NET จึงเป็นคะแนนที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้ นักเรียน และแสดงถึงประสิทธิผลของนักเรียนทั่วประเทศ ดังนั้นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบ ในการวางแผน การกำหนดนโยบายหรือการติดตามผลการจัดการศึกษา และคุณภาพการศึกษา จึงมักใช้คะแนน O-NET เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา ดังตัวอย่าง แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ต่อไปนี้

4.1 แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560) ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษา และการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีตัวชี้วัด เพื่อการบรรลุ เป้าหมายทั้งหมด 53 ตัวชี้วัด โดยคะแนน O-NET เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญที่อยู่ใน เป้าหมายของการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายคือ ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เติบโตตามศักยภาพ (quality) โดยมีตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ O-NET จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละของนักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น 2) ร้อยละของนักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์ คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และ 3) ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระหว่างพื้นที่ /ภาคการศึกษา ในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษลดลง ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้กระจายอยู่ในยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ จากทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ (ตาราง 2.1)

ตารางที่ 2.1 ยุทธศาสตร์และเป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ คะแนน O-NET

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดสำคัญเกี่ยวข้องกับคะแนน O-NET
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ	เป้าหมาย 1.2 คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษ เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและ เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ร้อยละของนักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษ เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ พิเศษมีคะแนน ผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคน ทุกช่วงวัยและการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	เป้าหมาย 3.2 คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถและสมรรถนะตาม มาตรฐาน การศึกษาและ มาตรฐาน วิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ตามศักยภาพ	ร้อยละของนักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษ เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ พิเศษมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชา ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และ ความเท่าเทียมทางการศึกษา	เป้าหมาย 4.1 ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความ เสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพ	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระหว่าง พื้นที่/ภาคการศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษลดลง

ข้อมูลจากรายการ 2.1 พบว่า ตัวชี้วัดสำคัญเกี่ยวข้องกับคะแนน O-NET เป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ ความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในภาพรวมหรือในพื้นที่เฉพาะที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

การกำหนดตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับ ผลจากการประเมินความสำเร็จของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) โดยการรายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559) ที่เกี่ยวข้องกับผล การสอบ O-NET คือ การเป็นเป้าหมายหนึ่งของเป้าหมายเชิงปริมาณของแผนที่ตั้งเป้าให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนในกลุ่มสาระหลัก เกินกว่าร้อยละ 50 ซึ่งผลการจัดการศึกษา พบว่า คะแนน O-NET ในกลุ่มสาระหลัก คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งในระดับ ป.6 ม.3 และ ม.6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ระดับประเทศของนักเรียนระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2563 (ตาราง 2.2)

ตารางที่ 2.2 คะแนนเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ระดับประเทศของนักเรียน ป.6 ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2563

วิชา	ป.6	ม.3	ม.6
ภาษาไทย	56.20	54.29	44.36
สังคมศึกษา	-	-	35.93
ภาษาอังกฤษ	43.55	34.38	29.94
คณิตศาสตร์	29.99	25.46	26.04
วิทยาศาสตร์	38.78	29.89	32.68

4.2 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกระทรวง โดยมีเป้าหมายหลัก 5 ข้อ ได้แก่ คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรมมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคต กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยผ่านตัวชี้วัด 14 ตัว ซึ่งมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลการสอบ O-NET 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาตินอกจากนี้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ของแผน มีการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ใน 2 กรณี คือ แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ 1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน กรวัดและประเมินผล โดยการนำร่องและขยายผลการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่ ที่นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับดี ไปยังโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงและตัวชี้วัดหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2559)

การกำหนดตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีความสอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561ข) ที่กำหนดตัวชี้วัดร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดหลักของแผนและเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคะแนน O-NET ในยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

4.3 การประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

นอกจากการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายระยะยาวแล้ว กระทรวงศึกษาธิการยังมีการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ เช่น การประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับผลการสอบ O-NET โดยอยู่ในตัวชี้วัด 1.3 คือ สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย การยกระดับค่าเฉลี่ย O-NET/ N-NET/ V-NET ตามแนวทางกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งออกตามกฎกระทรวงว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการ การประกันคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 100 ซึ่งผลตรวจ ติดตาม และการประเมินผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จากระบบตรวจ ติดตามและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า สถานศึกษาจากทุกสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับค่าเฉลี่ย จำนวน 29,885 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 95.93 ของสถานศึกษาทั้งหมดในการตรวจติดตามในรอบที่ 2 ของปีงบประมาณ 2561 ซึ่งยังต่ำกว่า เป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561ก)

5. การใช้เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การนำคะแนนสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สทศ. ได้ประกาศผลสอบและจัดทำใบรายงานผลการทดสอบ O-NET ภายหลังจากทดสอบทั้งแบบรายบุคคลและแบบรายสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนได้นำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน ด้านการรายงานผลและการนำผลไปใช้ ที่ต้องการประกันว่าคุณภาพการรายงานมีความถูกต้อง เหมาะสมเป็นธรรม สามารถนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอน และการบริหารการศึกษา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2560) นอกจากนี้ สทศ. ได้เผยแพร่ผลวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนำเสนอต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ใบรายงานผล

สอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียนที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการจังหวัด/ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายละเอียด) รวมถึงเผยแพร่ผลวิเคราะห์ O-NET ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา/เขตพื้นที่/ศึกษาธิการจังหวัด/ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและพัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยใบรายงานมีรายละเอียด ดังนี้

แบบที่ 1 รายงานระดับนักเรียนรายบุคคลเพื่อใช้ประเมินตนเอง และปรับปรุงการเรียนตลอดจนวางแผน การเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยพิจารณาว่า นักเรียนได้คะแนนวิชาใดสูงสุด (แข่งกับตัวเอง) และเมื่อเทียบกับเพื่อนในระดับขนาด จังหวัด สังกัด ภาคเดียวกัน และระดับประเทศ อยู่ที่ระดับใด เพื่อให้รู้ระดับความสามารถของตนเอง รวมทั้งนำไปใช้ใน การประเมินและวางแผนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

แบบที่ 2 รายงานระดับสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อ ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน จำนวน 6 ฉบับ ฉบับที่ 1 ใบรายงานผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนในสถานศึกษา ฉบับที่ 2 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ฉบับที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละ ข้อของแต่ละรายวิชา ระดับโรงเรียน ฉบับที่ 4 ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบแต่ละรายวิชา ระดับ โรงเรียน ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตาม สาระการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ฉบับที่ 6 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามรายวิชา

แบบที่ 3 รายงานระดับเขตพื้นที่ จำนวน 5 ฉบับ ฉบับที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน ระดับ เขตพื้นที่ และ ระดับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ ฉบับที่ 2 ค่าสถิติระดับเขตพื้นที่ แยกตาม มาตรฐานการเรียนรู้ ฉบับที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ ระดับเขตพื้นที่ ฉบับที่ 4 ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบ ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับเขตพื้นที่ แยกตามสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาได้มีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใน 5 ลักษณะ ดังนี้ (ปนัดดา หัสปราบ. 2557) 1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ 2) การส่งเสริมให้ ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ 3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม 4) การจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และ 5) การส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น งบประมาณการวิจัยและพัฒนา ด้าน การบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ

นอกจากนี้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้มีการ ดำเนินการศึกษา การวิเคราะห์ และการวิจัยเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการ

เรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก โดยผลการศึกษา พบว่า มีการนำผลสรุปของคะแนน O-NET ในจังหวัดไปเป็นแนวทางการสร้างกลยุทธ์พัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา วางแผนกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ผลการสอบ O-NET ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแล้ว สถานศึกษาซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของผู้รับประโยชน์จากการสอบได้มีการนำข้อมูลที่เกิดจากการสอบ O-NET ไปใช้ใน เรื่องต่อไปนี้ การนำข้อสอบ O-NET และเฉลยข้อสอบไปใช้เป็นแนวทางในการออกข้อสอบของโรงเรียน การนำไปใช้เป็นแบบฝึกหัดเพิ่มเติมของนักเรียน การนำผังการออกข้อสอบ O-NET ไปใช้ในการทบทวนความรู้ให้กับผู้เรียน นอกจากนี้หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แล้ว ในบางครั้งพบการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในทางลบ เช่น การที่ครูสอนเฉพาะสิ่งที่จะสอบ O-NET การให้ ความสนใจกับการติว เพื่อเพิ่มคะแนน O-NET โดยไม่ได้พัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้านตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ดุขฎิ โยเหลา และคณะ. 2562)

6. การใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา

นักวิชาการและนักวิจัยทางการศึกษาได้มีการนำข้อมูลจากผลการสอบ O-NET ไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยโดยสามารถสรุปตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย ได้แก่ เพื่อหา แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ข้อมูล O-NET เป็นฐานเพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และเพื่อนำเสนอคุณภาพ การศึกษาไทย โดยมีตัวอย่างงานวิจัย ดังนี้

6.1 การหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน โดยใช้ข้อมูล O-NET เป็นฐาน เช่น งานวิจัยของพินดา วราสุนันท์ และคณะ (2558) งานวิจัยของลลิตา ธงภักดี และ ชยพล ธงภักดี (2560) งานวิจัยของสาโรจน์ เทียนใส (2552) และงานวิจัยของสุรชัย ไวยวรรณจิตร (2552)

6.2 การพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เช่น งานวิจัยของวีรภัทร์ สุขศิริ และชนม์ชกรณ วรอินทร์ (2559) งานวิจัยของอรุณศรี เตชะเรืองรอง และคณะ (2561) และงานวิจัยของ Nipalornkiti and Adunyarittigun (2016)

6.3 การนำเสนอคุณภาพการศึกษาไทย เช่น งานวิจัยของ Tonboot and Pannarunothai (2016)

ปัจจุบันหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ การใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา

และการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงของผู้สอบ กล่าวคือ นักเรียนที่เข้าสอบสามารถนำคะแนนไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ส่วนการนำไปใช้เพื่อกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษานั้น เป็นการศึกษารวมของการสอบและการนำผลการสอบไปใช้ซึ่งเมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET แม้ว่าจะมีการนำผลการสอบไปใช้ในทางลบบ้าง (ดุซงกี โยเหลา และคณะ : 2562) แต่ในภาพรวมแล้วจะเห็นว่ามีความสำคัญและนำข้อมูลที่ได้จากการสอบ O-NET ไปใช้มากขึ้น

ดังนั้นในอนาคต ผู้วิจัยคิดว่าการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำคะแนน O-NET ไปใช้ประโยชน์ควรจะมีการพิจารณาอย่างรอบด้านถึงผลกระทบของการนำคะแนน O-NET ไปใช้ เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการนำคะแนน O-NET ไปใช้ และควรมีการศึกษาความต้องการของผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET กลุ่มต่าง ๆ ว่าต้องการข้อมูล และรูปแบบรายงานในลักษณะใดที่จะเอื้อประโยชน์และทำให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะนำไปเป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้กับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติประเภทอื่น ๆ ต่อไป

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ (2563 : 1) ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน พบว่า สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลให้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (O-NET) โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายจากสถานศึกษาหรือผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนโดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ 1) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา 3) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย 4) ใช้เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา 5) พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 6) ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก (2560 : บทสรุปผู้บริหาร) ได้ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม และรายองค์ประกอบอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกข้อรายการพบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับดี ซึ่งมีการปฏิบัติมากที่สุดตามลำดับในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การนำผลไปใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ แรงจูงใจ และการเสริมแรงแก่ครู ผู้สอนและผู้เรียน 2) การวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา 3) การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบ O-NET แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน 4) การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา 5) การจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การนำผลไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การจัดการสอนเสริมเพื่อทบทวน/เตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ O-NET 2) การนำผลการทดสอบ O-NET ไปวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การมีส่วนร่วมใน โครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาจำแนกตามสังกัด ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) มีการสร้างความตระหนักการวัดและประเมินผลการทดสอบ O-NET 2) มีการนำผลการวิเคราะห์ O-NET มาวางแผนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ 3) มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนเสริม O-NET ให้ผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) มีการสร้างความตระหนักต่อครูและแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแจ้งผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นพี่ การมอบรางวัล โฉลก เกียรติบัตร และทุนการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง การมอบรางวัล/การศึกษาคุณานให้ครูผู้รับผิดชอบ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง 2) มีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET

ในภาพรวมของสถานศึกษา และรายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และนำไปวางแผนพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) มีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกตัวชี้วัดตามหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผล โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 4) นิเทศการจัดการเรียนรู้จากผู้บริหาร/กรรมการวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูสายชั้น/ครูหัวหน้าช่วงชั้น พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำทั้งแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ 5) จัดการสอนเสริมหลังเลิกเรียน และวันเสาร์-อาทิตย์ ตามความสมัครใจของผู้เรียน เพื่อสอนเพิ่มเติมให้เทคนิคการเรียน และเทคนิคการทำข้อทดสอบ O-NET 6) จัดโครงการ /กิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) วิเคราะห์ผลทดสอบ O-NET ตามตัวชี้วัด 2) กำหนดนโยบาย ประชุม และวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ 3) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนซ่อมเสริม 4) นำข้อทดสอบ O-NET ปีที่ผ่านมาสอนเสริมผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยการให้รางวัล มอบโล่ เกียรติบัตร และมอบทุนการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง แจ้างผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นพี่ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง 2) วิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษาและผู้เรียนรายบุคคล รายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบความต่างของคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 3) นำผลการทดสอบ O-NET ไปจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ จัดหา/ผลิตสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคลวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และ นำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลโดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 4) นิเทศ การจัดการเรียนรู้ของครูจากผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าช่วงชั้น/กรรมการวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำหลังการนิเทศ 5) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 6) จัดสอนเสริมช่วงหลังเลิกเรียน ตามความสมัครใจของผู้เรียน

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวินิจฉัยและสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : พหุกรณีศึกษา โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิธีดำเนินการวิจัยของงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบกรณีศึกษา (case study research) โดยวิธีการ

ศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative study) โดยศึกษาจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับ
 ดี จำนวน 10 โรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 สังกัด ได้แก่ 1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
 โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ 2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการศึกษาเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โรงเรียนอัสสัมชัญ
 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และ 3) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 3
 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทาลัย
 ศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ศูนย์วิจัยและ
 พัฒนาการศึกษาดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง เป็นการศึกษาก่อนลงภาคสนาม
 ระยะที่สอง เป็นการศึกษภาคสนาม และระยะที่สามการจัดกระทำข้อมูลเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้
 ในภาคสนามมาวิเคราะห์ เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นคือตัวผู้วิจัยและคู่มือ
 การจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู
 กลุ่มเป้าหมาย แบบสังเกตบริบทของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แบบ
 อุปนัยใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์
 เอกสาร การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูลและการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล และ
 นำเสนอข้อมูลในลักษณะของการอุปนัยแบบพรรณนาและพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การ
 นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนมี 3 ด้าน ได้แก่

กลยุทธ์ด้านที่หนึ่ง คือ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผล
 การทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการ
 ทดสอบ แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ทราบผลการศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวม
 และราย กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงรายตัวชี้วัด จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของ
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบ แนวโน้ม
 และทิศทางของการออกข้อสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการกำกับ
 ติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกันเมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมีการปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด
 ในบางโรงเรียนเน้นเรื่องของการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพิเศษ บางโรงเรียนมีการปรับปรุงและ
 พัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผลการทดสอบ
 กล่าวคือ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนได้
 เพิ่มรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนเสริมเพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นต้นในบางโรงเรียนมีการ
 จัดบุคลากรที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือ ในแต่ละระดับชั้นและบาง

โรงเรียนใช้คะแนน O-NET เป็นเงื่อนไขในการเลื่อนชั้นเรียนเพื่อศึกษาต่อในโรงเรียนเดิม เช่น การเลื่อนจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือการเลื่อนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้น

กลยุทธ์ในด้านที่สอง คือ การพัฒนานักเรียน พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียนการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปนอกจากนี้ในบางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ตัวต่อที่มีชื่อเสียงหรือในครูในโรงเรียนหรือครูในโรงเรียนเครือข่ายในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ โดยใช้เวลาสัปดาห์ละ 1 วันหรือใช้เวลาหลังเลิกเรียนและถือเป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้มีผลการสอบที่สูงขึ้น อนึ่งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการสร้างความตระหนักแก่นักเรียนในแง่ของมุมมองด้านชื่อเสียงของโรงเรียนหรือผลการทดสอบของรุ่นพี่ในปีที่ผ่านมาที่ทำไว้ได้ดี โรงเรียนส่วนใหญ่จึงได้เน้นย้ำให้นักเรียนทำข้อสอบอย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มี (แม้บางผลการทดสอบนักเรียนอาจจะไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์) เพื่อเป็นชื่อเสียงและหน้าตาของโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้กับนักเรียนในการทำข้อสอบอย่างเต็มที่

กลยุทธ์ในด้านที่สามคือ การพัฒนาครู พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยบางโรงเรียนเน้นการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะเพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียนและบางโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัลหรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียนได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

- ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น

- ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอนผู้บริหารส่วนใหญ่ จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว

- ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องฉุกละหุกตลอดเวลาว่าจะทำอย่างไรให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปได้ภายใต้สภาวะการณ์ความไม่สงบในพื้นที่มีอย่างตลอดและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

- ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทยเช่นเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเอง สวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

- ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตร ยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรูแบบเดิม ๆ ใช้ตำราเดิม ๆ ครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่น ๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครูมีน้อยในบางครั้งและบางช่วงเวลา คุณวุฒิของครูผู้สอนไม่ตรงตามการสอนครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ

- โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่ามีจำนวนครูไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น และการก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังคงส่งผลให้ครูได้สอนบ้าง ไม่ได้สอนบ้าง ทำให้คุณภาพการสอนลดลง นักเรียนได้รับประสบการณ์ไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้การส่งต่อ และใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพ นักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้

นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ O-NET

- ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่ อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับ ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือแม้แต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย

- ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่ มาเลเซีย ปล่อยให้เรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนมีบางที่ผู้ปกครอง บางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีน้อยแต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่า ผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผลการเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ

- ด้านชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ในการเรียนน้อย และยิ่งกว่านั้นชุมชนไม่ เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนใน

- ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ. ระดับความยากของข้อสอบ พบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ มีความยากง่ายแตกต่างกันไป วิชา ที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงข้อสอบที่ออกแนวคิด วิเคราะห์

สุรเดช จิรัฐติวิชาชัย (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบ วิทยาลัย การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาเหตุและปัจจัย ที่สำคัญ ที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อหาแนวทางการบริหาร การจัดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบวิทยาลัย โดยมีการศึกษา เป็น 3 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1ศึกษาสภาพการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา เหตุและปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แหล่งข้อมูล คือ ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์ ข้อมูลเป็นความเรียง ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาแนวทางการบริหารการจัดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น พบว่า

1. สภาพการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระภาษาไทย อยู่ในระดับร้อยละ 42.11 กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับร้อยละ 25.21 กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับร้อยละ 34.85 กลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับร้อยละ 42.15 กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับร้อยละ 45.86 กลุ่มสาระศิลปะ อยู่ในระดับร้อยละ 49.2 กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี อยู่ในระดับร้อยละ 42.09 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับร้อยละ 27.57

2. เหตุและปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ในสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากรสอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดงบประมาณในการสนับสนุนที่เพียงพอ วัสดุไม่เพียงพอ มีเพียงหนังสือเรียนเท่านั้น การบริหารที่ไม่มีความชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วม ด้านครอบครัว ด้านฐานะเศรษฐกิจและทัศนคติของผู้เรียน ได้แก่ ครอบครัวหย่าร้าง ย้ายที่อยู่บ่อย มีฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เรียนเพื่อได้วุฒิเท่านั้น

3. แนวทางเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ การวางแผน ควรมีส่วนร่วมในปฏิบัติงานและการวางแผนที่ดี การจัดองค์กร จัดตามบริบทและโครงสร้างที่เข้มแข็ง เป็นปัจจุบัน การนำการจูงใจจากผู้บริหารที่ให้เห็นความสำเร็จในการทำงาน ด้วยพรหมวิหาร 4 และการควบคุม ควรมีการติดตามนิเทศเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ

พินดา วราสุนันท์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 4) กำหนดกลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 408 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และเทคนิคการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลตัวบ่งชี้การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าโคสแควร์มีค่าเท่ากับ 22.45 ($p=0.61$, $df=25$) โดยมีค่า GFI เท่ากับ 0.99, AGFI เท่ากับ 0.97, RMSEA เท่ากับ 0.00 โดยตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการสอบโอเน็ตของนักเรียน

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนในโรงเรียนนำผลการสอบโอเน็ตมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นที่สุดคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน

3. ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอน ตามลำดับ โดยชุดของตัวแปรอิสระในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้ร้อยละ 56.40

4. ผลการประเมินกลยุทธ์หลักทั้ง 7 กลยุทธ์มีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้และใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยกลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาคูณภาพการดำเนินงานในสถานศึกษา กลยุทธ์หลักที่ 3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบโอเน็ตมาใช้ในการพัฒนาตนเอง กลยุทธ์ที่ 4 เร่งรัดพัฒนาคูณภาพการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์หลักที่ 5 เร่งรัดพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองและชุมชน กลยุทธ์หลักที่ 6 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและกลยุทธ์หลักที่ 7 ปรับโครงสร้างกิจกรรมของสถานศึกษา ผลการประเมินกลยุทธ์ทั้ง 7 กลยุทธ์ ในด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.30-4.90 ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.10-4.90 ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.70-4.60 และด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-4.50

ปนัดดา หัสปราบ (2558 : 53-54) ได้ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า

1. สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน 1.1 สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ 2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ 3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม 4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา 5) ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อ การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิด ความสำเร็จ ด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางปฏิบัติกรนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ ของโรงเรียน 2.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษา มาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูเพื่อให้ทราบผล การศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมให้มี การวิจัยสถาบัน เพิ่มกระบวนการกำกับติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วย เช่นกัน เมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมี การปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 2.2 การพัฒนานักเรียน พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการ ทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ นักเรียน รวมถึงการแนะนำแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของ ตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียนการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ในบางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมใน การสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ตัวต่อที่มีชื่อเสียง หรือครูในโรงเรียนสอนเนื้อหา ก่อน การสอบ 2.3 การพัฒนาครู พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดย บางโรงเรียนเน้นการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะเพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและ วิธีการสอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการ ประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน และบาง โรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัล หรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียน ได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจใน การปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ในการ วิจัยครั้งนี้ได้ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในโรงเรียนที่มีคะแนน O-NET ต่ำ ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งตามขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ในเมืองและนอกเมือง

โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 9 ประเด็น โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้

1. การเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET

1.1 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ได้โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัย

2) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย

3) กลุ่มที่ได้ โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะสาขาที่ได้ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีการเตรียมตัวมีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษส่วนในกลุ่มที่ 1 และ 2 นั้นการสอบ O-NET เป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

2. นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นแต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากรอย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคนักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการและมีความกระตือรือร้นความเอาใจใส่ในการเรียนน้อยส่งผลให้คะแนน O-NET แต่เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูงตัวป้อน (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจกระตือรือร้นและให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มากจึงส่งผลให้ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน

4. การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อยโรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบบางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้อย่างสะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

5. พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียนแต่พบว่ามีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมุ่งเน้นให้เด็กท่องจำจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญมากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปแต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนน

สอบ O-NET แต่อาจจะเนื่องมาจาก ความพร้อมของนักเรียนความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ ความเพียงพอทางด้านบุคลากรโดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่นอกเมืองจะประสบปัญหา ดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง

6. ระดับความยากของข้อสอบพบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลายโดยส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการสอบ O-NET มีความยากง่ายแตกต่างกันไปวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์รวมถึงข้อสอบที่ออกในแนวคิดวิเคราะห์ ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะสามารถทำได้

7. ช่วงเวลาในการสอบและการแจ้งผลการสอบล่าช้าทำให้เด็กไม่เห็นความสำคัญนอกจากนี้ การแจ้งผลการสอบที่ล่าช้าทำให้ผู้บริหารและครูไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้ทันที่

8. คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน/ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่นักเรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำพบว่ามีความรู้ไม่พอเพียงในบางกลุ่มสาระผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอน ในกลุ่มสาระที่ครูขาดทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอนส่งผลถึงคุณภาพการสอน ของครูทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้น

9. ภาระงานของครูมีมากโรงเรียนหลายแห่งครูมีงานอื่น ๆ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานธุรการ รวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวันโครงการที่ทำร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครู มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลงไม่สามารถสอนได้เต็มที่จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ศึกษา พบว่า การที่จะดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้นั้น จะต้องแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ในการร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหา สร้างความร่วมมือร่วมใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการวางแผน ไปจนถึงการพัฒนาและปรับปรุงให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่า วิธีการยกระดับของแต่ละงานวิจัย มิได้ใช้รูปแบบการบริหารจัดการ หรือรูปแบบวิธีการสอนแบบเดิมๆ ที่ทำกันปกติเพียงแครูปแบบเดียว หากแต่มีโครงการ/กิจกรรม/แผนงานหรือส่งบุคลากรไปอบรมเพื่อสร้างนวัตกรรมมารองรับหรือทดลองใช้ในการดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ตลอดแนวคิด วิธีการในการศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัย การวางกรอบ

แนวคิดการวิจัย แนวทางการศึกษาเจาะลึกเฉพาะกลุ่ม ประเด็นคำถาม และการสรุปผลการวิจัย เพื่อให้ได้สารสนเทศอันเป็นประโยชน์ในการที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งนับเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method) การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู โรงเรียนละ 1 คน รวม 600 คน ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างมาจำนวน 600 คน ได้แก่

1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 300 คน

2) ครู จำนวน 300 คน

มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) เลือกโรงเรียนที่จะศึกษาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งสถานศึกษาออกเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลางและตะวันตก ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้วิจัยเลือกสุ่มจังหวัดในแต่ละภาค ภาคละ 3 จังหวัด ได้จำนวนจังหวัด 15 จังหวัด

2) ผู้วิจัยดำเนินการเลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive Sample) โรงเรียนในแต่ละจังหวัด โดยแบ่งตามสังกัด คือ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือ 14, 5, 1 ได้จังหวัดละ 20 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 300 โรงเรียน

3) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สถานศึกษาที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 600 คน รายละเอียดดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 รายชื่อจังหวัด กรอบการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ภาค	จังหวัด	สถานศึกษาสังกัด					
		สพฐ. (14 โรง/จังหวัด)		สช. (5 โรง/จังหวัด)		อปท. (1 โรง/จังหวัด)	
		ผู้บริหาร/ วิชาการ	ครู	ผู้บริหาร/ วิชาการ	ครู	ผู้บริหาร/ วิชาการ	ครู
กลางและตะวันตก	ราชบุรี	14	14	5	5	1	1
	สระบุรี	14	14	5	5	1	1
	กาญจนบุรี	14	14	5	5	1	1
เหนือ	เชียงใหม่	14	14	5	5	1	1
	เชียงราย	14	14	5	5	1	1
	พะเยา	14	14	5	5	1	1
ตะวันออก	ชลบุรี	14	14	5	5	1	1
	ตราด	14	14	5	5	1	1
	ปราจีนบุรี	14	14	5	5	1	1
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น	14	14	5	5	1	1
	บุรีรัมย์	14	14	5	5	1	1
	กาฬสินธุ์	14	14	5	5	1	1
ใต้	สงขลา	14	14	5	5	1	1
	พังงา	14	14	5	5	1	1
	นครศรีธรรมราช	14	14	5	5	1	1
รวม		210	210	75	75	15	15
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		600					

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ(checklist) และมีข้อความปลายเปิด

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ

โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

2. นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

3. สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัด และเขียนคำถามให้ สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ในแบบวัดการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด/มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง น้อย/มีการปฏิบัติเล็กน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง/ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

ระดับ 4 หมายถึง มาก/มีการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด/มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับการรับรู้ที่เกิดขึ้นตรงกับการรับรู้ของตนเองมากที่สุด เพื่อวัดการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา และ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การสร้างข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบคุณภาพ โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษา (wording) และ ด้านอื่นๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรแก้ไข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ดร.มนตรี เต็นดวง	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.สมภาพร มณีอ่อน	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
ผศ.ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.กุลภัสสร ศิริพรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
นายวีรัตน์ สานุมิตร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

ตามเกณฑ์การตัดสินคือคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ไม่น้อยกว่า 0.60 ผู้วิจัยจึง พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหาแสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไขและตัดออกในบางข้อ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้สูตรของครอนบัทซ์ (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543) รายละเอียดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Cronbach's Coefficient Alpha)
สภาพการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	.89
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่ง QR Code แบบสอบถามผ่านหน่วยงานต้นสังกัด ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปนำเสนอรูปแบบตารางประกอบบรรยายเชิงพรรณนา

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และสรุปบรรยายเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ระเบียบวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลผลการประเมิน สภาพปัจจุบันและความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนโดยนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละด้านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผลที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

1. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายในด้านต่างๆ ดังนี้ (บุญศรี พรหมมาพันธุ์, สรชัย พิศาลบุตร, และสังศักดิ์ ทิตาราม. 2554. 30)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
-----------	----------

4.50 – 5.00	ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับมากที่สุด
-------------	--

3.50 – 4.49	ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับมาก
-------------	--

2.50 – 3.49	ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับปานกลาง
-------------	--

1.50 – 2.49	ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับน้อย
-------------	---

1.00 – 1.49	ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับน้อยที่สุด
-------------	---

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) การอ่านความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543.144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy})	ระดับความสัมพันธ์
--	-------------------

0.81-1.00	มีความสัมพันธ์สูง
-----------	-------------------

0.61 -0.80	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
------------	---------------------------

0.41 -0.60	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
------------	-----------------------

0.21 -0.40	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
------------	---------------------------

0.00 -0.20	มีความสัมพันธ์ต่ำ
------------	-------------------

3. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการพยากรณ์ ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระหว่างตัวแปร พยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

การวิจัยระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการ ทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำผลการทดสอบ ระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย เอกสารทาง วิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับการ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษา การวิเคราะห์และการ สังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่เป็นการศึกษาศานการณทางสังคมทั้งในลักษณะของสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ สาเหตุของปัญหา สภาพปัญหาการจัดการศึกษา

2) นำผลวิจัยจากวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2 กำหนดแนวทางเพื่อการสัมภาษณ์การนำผล การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) ดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากร นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 10 คน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารตามเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา (Descriptive Presentation)

2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยข้อมูลด้วยการ ลดทอนขนาดข้อมูล แล้วใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical induction) โดยการนำข้อมูลมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นสาเหตุ กระบวนการ ผลลัพธ์หรือผลกระทบ จากนั้นจึงนำมาตีความประกอบกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เชื่อมโยง ความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ หารูปแบบของความสัมพันธ์ที่อาจเกิดขึ้น จากนั้นอภิปรายผลตามแนวคิด ทฤษฎีเพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดศรัทธาและปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ดังนี้

1.1 การสื่อแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน คือ การที่ผู้บริหารสื่อสารด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนี้ 1) การใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน 2)การวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน 3) การพัฒนาเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันโดยครูกำหนดมาตรฐานและความคาดหวังของโรงเรียนไว้อย่างเหมาะสม 4) การประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และ 5) การตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก

1.2 การกำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล และสะท้อนการปฏิบัติงานของครูด้วยการ 1)ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอนของครู 2) ประชุมร่วมกับครูทุกระดับชั้น 3)เยี่ยมชั้นเรียนโดยสม่ำเสมอ 4)ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และ5)ประเมินการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

1.3 การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูด้วยวิธีต่างๆ เช่น 1)จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 2)ส่งเสริมครูให้เข้ารับการฝึกอบรม 3)เสนอแนะให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูของตนเองในระยะ 5ปี และ 4) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู

1.4 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ของโรงเรียน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารโรงเรียน 2) การมีศักยภาพทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ 3) การมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) การมีความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้ และ 5) การมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพในโรงเรียน

2. ปัจจัยด้านครู หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากทักษะ/ความสามารถ ความเป็นครูมืออาชีพ แรงจูงใจ และคุณธรรมจริยธรรมของครู ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ความสามารถของบุคลากร คือ การที่บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่สอน การได้ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ การได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และการได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้ง ประสิทธิภาพของครูในการ ดำเนินงาน ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานให้ก้าวหน้าและบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน

2.2 ภาระงานสอนครู หมายถึง จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งหมดต่อสัปดาห์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานสอน งานที่เกี่ยวกับการสอน และงานอื่น ๆ

งานสอน หมายถึง ภาระหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเต็มที่ เต็มเวลา ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นที่ได้รับมอบหมาย

งานที่เกี่ยวกับการสอน หมายถึง กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้เรียนในระดับชั้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เช่นการเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ

งานอื่น ๆ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การเข้ารับการประชุม อบรมเพื่อพัฒนาตนเองตามภาระงานที่รับผิดชอบ การปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษหรืองานเฉพาะที่ตรงกับความรู้ความสามารถ เช่น งานธุรการ งานพัสดุและครุภัณฑ์ งานวิชาการ และงานการเงิน ฯลฯ

2.3 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคลากรได้รับการ สนับสนุนข่าวสารเครื่องมือ งบประมาณ และการสนับสนุนให้ได้รับการยอมรับทางสังคม ทำให้บุคลากรเกิดความสุขเห็นคุณค่าในตนเองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร นำไปสู่การทำงานด้วยความเต็มใจจนเกิดงานที่มีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยด้านบริบทขององค์กร หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะ หรือสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร ชื่อเสียงขององค์กร

3.1 วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยมประเพณี และบรรทัดฐานร่วมกันของสมาชิกหรือคนส่วนใหญ่ในองค์กรเห็นพ้องต้องกันเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการแสดงพฤติกรรมและวิถีชีวิตในองค์กรซึ่งจะส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อบุคลากรได้รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ มีอิสระ และการสนับสนุนในการเรียนรู้ รวมทั้งวัฒนธรรมองค์กรมีผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในองค์กร

3.2 ชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง การรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น ประวัติของสถานศึกษา ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาที่มีต่อสังคม โดยรับรู้ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับสถานศึกษานั้น ทั้งนี้การรับรู้ชื่อเสียงของสถานศึกษาจะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของแต่ละบุคคลว่าจะให้ระดับชื่อเสียงของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด

4. ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา หมายถึง ตัวแปรแฝงที่เป็นสิ่งกำหนดให้เกิดการนำนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวัดผ่านตัวแปรสังเกตได้ 3 ชุด ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง การมีวัตถุประสงค์หรือไม่มีวัตถุประสงค์ระบุไว้ในนโยบาย ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความจำเป็นและความเข้าใจวัตถุประสงค์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

4.2 ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับภารกิจหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาหรือไม่ เพียงใด รวมทั้งความสัมพันธ์ในทิศทางของนโยบายต่างระดับได้แก่ ระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับสถานศึกษา

4.3 มาตรฐานนโยบาย หมายถึง ความชัดเจนของขั้นตอนในการดำเนินนโยบาย สามารถมองเห็นแนวทางปฏิบัติ ตีวงชี้ว่าบรรลุผลของการปฏิบัติ และมีหลักการเป็นไปตามทฤษฎีหรือแนวคิดเชิงวิชาการให้สามารถยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตามได้

5. การนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการนำผลสอบ O-NET ไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบเครื่องมือวัดผล การเรียนรู้ในชั้นเรียน การนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะการดำเนินงานและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินการในระยะที่ 1 ประกอบด้วย

- 1) ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายตามลำดับขั้นตอนดังนี้
  - ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านบริบทองค์กร และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)
  - ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)
- ระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ
  - ตอนที่ 6 นำเสนอผลการสังเคราะห์แนวทางนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ

คำย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ

คำย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ใช้คำย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติในการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – distribution
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ยกกำลังสอง
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
SE_{est}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์พยากรณ์
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน การนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
X_1	แทน ปัจจัยด้านผู้บริหาร
X_2	แทน ปัจจัยด้านครู
X_3	แทน ปัจจัยด้านองค์กร
X_4	แทน ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาค

ภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และสังกัด

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ	155	25.83
	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ	68	11.33
	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	77	12.83
	ครู	300	50.00
ขนาดของสถานศึกษา	โรงเรียน ขนาดเล็ก (นร. ไม่เกิน 300 คน)	170	28.33
	โรงเรียน ขนาดกลาง (นร. 301 – 1,000 คน)	277	46.17
	โรงเรียน ขนาดใหญ่ (นร. 1,001 - 2,000 คน)	120	20.00
	โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ (นร.มากกว่า 2,000 คน)	33	5.50
สังกัด	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	210	35.00
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)	75	12.50
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	15	2.50
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม		600	100

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 600 คน เป็นผู้อำนวยการ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 รักษาการผู้อำนวยการ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 11.33 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 77 คน คิดเป็นร้อยละ 12.83 ครู 300 คน ร้อยละ 50.00

สำหรับขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก 170 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 โรงเรียนขนาดกลาง 277 คน คิดเป็นร้อยละ 46.17 โรงเรียนขนาดใหญ่ 120 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

สำหรับสังกัดของสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การศึกษาระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในด้านการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อกำหนดเป้าหมาย การวางแผนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ (Result) ด้านผลผลิต (Output) ผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcome) นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม และรายด้าน แสดงดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ

ด้าน	การปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การนำผลการทดสอบไปใช้				
ระดับชั้นเรียน	3.817	0.654	มาก	1
ระดับชาติ	3.711	0.499	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.764	0.577	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.764$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ การนำผลการทดสอบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.817$) รองลงมาคือ ระดับชาติ ($\bar{X} = 3.711$)

ตารางที่ 4.3 ระดับความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม

ด้าน	ความสำเร็จ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านผลผลิต (Output)	3.327	.6277	ปานกลาง	1
ผลกระทบ (Impact)	2.933	.7691	ปานกลาง	3
ผลลัพธ์ (Outcome)	2.987	.6373	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย	3.082	0.678	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.082$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุดลำดับแรก คือด้านผลผลิต (Output) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.327$) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ (Outcome) ($\bar{X} = 2.987$) ลำดับสุดท้าย คือ ผลกระทบ (Impact) ($\bar{X} = 2.933$)

ตารางที่ 4.4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน

ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน	n = 600			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานผลการประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.505	1.086	มาก	11
2. ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน	3.910	0.808	มาก	2
3. ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียน	3.758	0.876	มาก	9
4. ครูในโรงเรียนท่านได้แจ้งผลการประเมินระหว่างเรียน	3.608	1.003	มาก	10
5. ครูในโรงเรียนท่านได้แจ้งผลการประเมินหลังเรียน	3.907	0.812	มาก	3
6. ครูในโรงเรียนท่านได้เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.842	0.884	มาก	8
7. ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์จัดกลุ่มคุณภาพผู้เรียน	3.863	0.914	มาก	7
8. ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการบันทึกหลังสอนมาปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้	3.898	0.776	มาก	4
9. ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.882	0.732	มาก	6
10. ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาใช้วางแผนการสอนซ่อมเสริม	3.885	0.763	มาก	5
11. ครูในโรงเรียนท่านได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนนำผลการประเมินไปวางแผนการเรียนรู้	3.932	0.736	มาก	1
รวม	3.817	0.654	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ครูในโรงเรียนได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนนำผลการประเมินไปวางแผนการเรียนรู้ ครูในโรงเรียนได้รายงานผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน และครูในโรงเรียนท่านได้แจ้งผลการประเมินหลังเรียน

ตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชาติ

ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชาติ	n = 600			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ครูในโรงเรียนท่านมีการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีที่ผ่านมา และนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ	3.990	0.735	มาก	1
2. ครูในโรงเรียนท่านได้วิเคราะห์จุดอ่อนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อกำหนดทิศทางการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.950	0.738	มาก	2
3. ครูในโรงเรียนท่านได้วิเคราะห์หาสาเหตุเมื่อผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อใช้ในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.770	0.555	มาก	3
4. ครูในโรงเรียนท่านได้กำหนดค่าเป้าหมายของระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.670	0.633	มาก	4
5. ครูในโรงเรียนท่านได้กำหนดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.590	0.652	ปานกลาง	5
6. ครูในโรงเรียนท่านได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามและการประเมินผลกิจกรรม/โครงการตามแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้บริหาร เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานต้นสังกัด	3.290	0.879	ปานกลาง	6
รวม	3.710	0.699	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินระดับชาติ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับค่า

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ครูมีการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีที่ผ่านมาและนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ ครูได้วิเคราะห์จุดอ่อนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อกำหนดทิศทางการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และครูได้วิเคราะห์สาเหตุเมื่อผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อใช้ในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านผลผลิต (Output)*

ระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลผลิต (Output)</i>	n = 600			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษามีแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.500	0.751	ปานกลาง	3
2. สถานศึกษามีกิจกรรม/โครงการที่ สอดคล้องกับทิศทางการของแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.560	0.738	มาก	1
3. สถานศึกษามีระบบการติดตาม และการประเมินผลกิจกรรม/โครงการตามแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.530	0.744	มาก	2
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน	3.480	0.790	ปานกลาง	4
5. ครูมีแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่สอดคล้องกับการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.350	0.767	ปานกลาง	5
6. ครูมีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน	3.320	0.730	ปานกลาง	6
7. ครูมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการประเมินประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.280	0.767	ปานกลาง	8
8. ครูมีคลังข้อสอบ และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	3.320	0.760	ปานกลาง	11
9. ครูมีแผนการสอนซ่อมเสริมที่เกิดจากการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.250	0.802	ปานกลาง	7

ระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต (Output)	n = 600			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
10. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและการจัดการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.180	0.790	ปานกลาง	9
11. นักเรียนมีความพร้อมในประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จากการได้รับการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียนที่สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลระดับชาติ	3.280	0.787	ปานกลาง	12
12. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.250	0.823	ปานกลาง	10
13. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายความตระหนักและเห็นความสำคัญของประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา	2.960	0.839	ปานกลาง	13
รวม	3.328	0.776	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางการของแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานศึกษามีระบบการติดตามและการประเมินผลกิจกรรม/โครงการตามแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานศึกษามีแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 4.7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านผลกระทบ (Impact)*

ระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลกระทบ (Impact)</i>	n = 600			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับโรงเรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	2.880	0.889	ปานกลาง	2
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงขึ้น เมื่อเทียบ กับปีที่ผ่านมา	2.860	0.895	ปานกลาง	3
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนดไว้	3.050	0.818	ปานกลาง	1
รวม	2.930	0.867	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความสำเร็จ*ด้านผลกระทบ (Impact)*ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับโรงเรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 4.8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านผลลัพธ์ (Outcome)*

ระดับความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา <i>ด้านผลลัพธ์ (Outcome)</i>	n = 600			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนให้ความสำคัญในการเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น	2.360	1.059	น้อย	8
2. นักเรียนมีการเรียนนอกเวลา (กวดวิชา) เพิ่มขึ้น	2.440	1.022	น้อย	7
3. นักเรียนขาดแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.290	0.813	ปานกลาง	1
4. ครูให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนมากขึ้น	3.240	0.881	ปานกลาง	2
5. ครูให้ความสำคัญในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากขึ้น	3.190	0.836	ปานกลาง	4
6. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	2.990	0.944	ปานกลาง	6
7. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	3.170	0.901	ปานกลาง	5
8. ผู้ปกครอง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน	3.200	0.874	ปานกลาง	3
รวม	2.985	0.916	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความสำเร็จ *ด้านผลลัพธ์ (Outcome)* ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ นักเรียนขาดแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ครูให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครอง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านบริบทขององค์กร และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม และรายด้าน แสดงดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้าน	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ปัจจัยด้านผู้บริหาร	3.915	0.555	มาก	1
ปัจจัยด้านครู	3.753	0.579	มาก	2
ปัจจัยด้านบริบทองค์กร	3.560	0.627	มาก	4
ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา	3.721	0.641	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.737	0.600	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.737$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.915$) ปัจจัยด้านครู ($\bar{X} = 3.753$) และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา ($\bar{X} = 3.721$)

ตารางที่ 4.10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านผู้บริหาร*

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การสื่อแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน				
1. ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	4.010	0.827	มาก	3
2. ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน	4.000	0.818	มาก	4
3. ผู้บริหารมีแนวทางในการพัฒนาเป้าหมายทางวิชาการร่วมกัน	4.050	0.809	มาก	2
4. ผู้บริหารประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.070	0.868	มาก	1
5. ผู้บริหารตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก	3.910	0.788	มาก	5
เฉลี่ย	4.008	0.822	มาก	
การกำกับ ติดตามและประเมินผล				
6. ผู้บริหาร/ฝ่ายวิชาการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกการสอนของครู	3.830	0.886	มาก	3
7. ผู้บริหารเข้าร่วมประชุมกับครูทุกระดับชั้น	3.880	0.821	มาก	2
8. ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนโดยสม่ำเสมอ	3.830	0.899	มาก	3
9. ผู้บริหารใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.970	0.876	มาก	1
10. ผู้บริหารประเมินการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง	3.880	0.908	มาก	2
เฉลี่ย	3.878	0.878	มาก	
การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ				
11. ผู้บริหารจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	3.780	0.992	มาก	3
12. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้เข้ารับการฝึกอบรม	3.910	0.836	มาก	2
13. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูของตนเองในระยะ 5 ปี	3.980	0.791	มาก	1
14. ผู้บริหารจัดหาวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู	3.910	0.882	มาก	2
เฉลี่ย	3.895	0.875	มาก	

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง				
15. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารโรงเรียน	3.960	0.895	มาก	2
16. ผู้บริหารมีศักยภาพทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์	3.750	1.047	มาก	4
17. ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.860	0.874	มาก	3
18. ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้	3.860	0.948	มาก	3
19. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพในโรงเรียน	3.990	0.753	มาก	1
เฉลี่ย	3.884	0.903	ปานกลาง	
รวมเฉลี่ย	3.915	0.555	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.915$) และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การสื่อแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน ($\bar{X} = 4.008$) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.895$) และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.884$)

ตารางที่ 4.11 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านครู*

ปัจจัยด้านครู	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความรู้ความสามารถของบุคลากร				
20. ครูมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่สอน	3.852	0.917	มาก	4
21. ครูปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ	3.845	0.936	มาก	5
22. ครูได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง	3.858	0.976	มาก	2
23. ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ	3.857	0.882	มาก	3
24. ครูดำเนินงานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.877	0.933	มาก	1
เฉลี่ย	3.858	0.929	มาก	

ปัจจัยด้านครู	n = 600			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ภาระงานสอนครู				
25. จำนวนคาบสอนของครู/สัปดาห์ มีความเหมาะสม	3.768	0.959	มาก	4
26. ครูมีเวลาสอนครบตามจำนวนชั่วโมงที่ได้รับมอบหมาย	3.885	0.870	มาก	1
27. ครูได้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นที่มีความถนัด	3.712	0.975	มาก	5
28. ครูได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ	3.863	0.844	มาก	2
29. ครูได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนในระดับชั้น	3.863	0.881	มาก	2
30. ครูได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้หรือคณะทำงาน หน่วยงานภายนอกเป็นประจำ	3.567	1.111	มาก	7
31. ครูได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม พัฒนาตนเอง	3.748	0.913	มาก	4
32. ครูได้รับมอบหมายงานอื่นที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	3.780	0.854	มาก	3
33. ภาระงานอื่น ๆ มีมากจนทำให้กระทบต่อการเตรียมการสอนของครู	3.590	0.997	มาก	6
เฉลี่ย	3.753	0.934	มาก	
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม				
34. ครูได้รับการส่งเสริมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.637	0.826	มาก	3
35. ครูได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน	3.623	0.860	มาก	4
36. ครูได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน	3.640	0.828	มาก	2
37. ครูได้รับการยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถจากเพื่อนร่วมงาน	3.618	0.827	มาก	5
38. ครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.722	0.844	มาก	1
เฉลี่ย	3.722	0.844	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.753	0.579	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยด้านครูส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.753$) และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับ

ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความรู้ความสามารถของบุคลากร ($\bar{X} = 3.858$) ภาระงานสอนครู ($\bar{X} = 3.753$) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ($\bar{X} = 3.722$)

ตารางที่ 4.12 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านบริบทองค์กร*

ปัจจัยด้านครู	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
วัฒนธรรมองค์กร				
39. ผู้บริหารทำให้ครูทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา ร่วมกัน	3.450	0.898	ปานกลาง	1
40. ผู้บริหารให้การยอมรับ และยกย่องชมเชยในความสำเร็จในการ ปฏิบัติงานของครู	3.430	0.927	ปานกลาง	2
41. ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางที่ควรปฏิบัติไว้อย่าง ชัดเจนเพื่อให้ บุคลากรได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง	3.380	0.918	ปานกลาง	4
42. ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ในการแก้ปัญหา	3.450	0.927	ปานกลาง	1
43. ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มที่	3.420	0.923	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	3.426	0.919	ปานกลาง	
ชื่อเสียงขององค์กร				
44. นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่อใน ระดับชั้นที่สูงขึ้น	3.680	0.765	มาก	4
45. นักเรียนที่สำเร็จการศึกษากลายเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ ได้รับการ ยอมรับจากสังคม	3.690	0.796	มาก	3
46. โรงเรียนมีนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าแข่งขันทักษะทางด้าน วิชาการ ดนตรี และกีฬา ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัดและ ระดับประเทศ	3.610	0.916	มาก	5
47. โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนในอำเภอ จังหวัด หรือประเทศ	3.720	0.938	มาก	2

ปัจจัยด้านครู	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
48. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ให้ทราบอยู่เสมอ	3.770	0.805	มาก	1
เฉลี่ย	3.694	0.844	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.560	0.627	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยด้านองค์กรส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.560$) และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชื่อเสียงขององค์กร ($\bar{X} = 3.694$) และวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 3.426$)

ตารางที่ 4.13 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อันดับและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา *ด้านนโยบายการศึกษา*

ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
วัตถุประสงค์ของนโยบาย				
49. สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยระบุวัตถุประสงค์ชัดเจน	3.637	0.789	มาก	2
50. วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้	3.793	0.818	มาก	1
51. เป้าหมายนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถระบุไว้ชัดเจน	3.628	0.833	มาก	3
เฉลี่ย	3.686	0.813	มาก	
ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ				
52. การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับภารกิจหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.770	0.756	มาก	1
53. นโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพสอดคล้องกับนโยบาย/ทิศทางการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด	3.655	0.811	มาก	2
เฉลี่ย	3.713	0.783	มาก	

ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา	n = 600			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
มาตรฐานนโยบาย				
54. บุคลากรสามารถปฏิบัติตามนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	3.738	0.823	มาก	2
55. ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในการนำนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ	3.788	0.821	มาก	1
เฉลี่ย	3.763	0.822	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.721	0.806	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษาส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.721$) และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานนโยบาย ($\bar{X} = 3.763$) ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.713$) และวัตถุประสงค์ของนโยบาย ($\bar{X} = 686$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านบริบทองค์กร และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	การนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพ			
	การประเมินระดับชั้นเรียน	การประเมินระดับชาติ	รวมความสำเร็จ	ระดับ
ปัจจัยด้านผู้บริหาร	.760**	.588**	.751**	สูง
ปัจจัยด้านครู	.828**	.595**	.796**	สูง
ปัจจัยด้านบริบทองค์กร	.563**	.566**	.618**	สูง
ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา	.730**	.583**	.730**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.14 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อแยกปัจจัยเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ปัจจัยด้านครู กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับชั้นเรียน ($r_{xy} = .828$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครูกับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r_{xy} = .796$) และปัจจัยด้านผู้บริหาร กับการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน ($r_{xy} = .760$) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผู้วิจัยวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) โดยนำปัจจัยพยากรณ์จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู 3) ปัจจัยด้านบริบทองค์กร และ 4) ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา เข้าสมการเพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรใด ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัวของปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate
X ₂	.796	.634	.634	.31877
X ₂ X ₄	.822	.676	.675	.30028
X ₂ X ₄ X ₁	.836	.699	.697	.28986

จากตาราง 4.15 พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณตั้งแต่ .796 ถึง .836 กล่าวคือ เมื่อเพิ่มค่าของปัจจัยด้านครู (x₂) เข้าไปในสมการ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ จะมีค่าเท่ากับ .796 เมื่อเพิ่มด้านนโยบายการศึกษา (x₄) เข้าไปในสมการค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ จะมีค่าเท่ากับ .822 เมื่อเพิ่มด้านการผู้บริหาร (x₁) เข้าไปอีก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ จะมีค่าเท่ากับ .836 ตามลำดับ แสดงว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษานอกจากนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ยังพบว่า ปัจจัยด้านครู (x₂) มีอำนาจในการพยากรณ์ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการนำผล

การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาร้อยละ 63.40 ($R^2 = .634$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ โดยพิจารณาตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และใช้วิธี Stepwise เพื่อพิจารณารูปแบบที่ดีที่สุดในการนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังตาราง 4.16

ตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษ โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Stepwise เพื่อหารูปแบบที่ดีที่สุดก่อนนำไปสร้างสมการพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.661	.087		7.642**	.000
ปัจจัยด้านครู (x_2)	.358	.039	.393	9.218**	.000
ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา (x_4)	.217	.028	.263	7.678**	.000
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (x_1)	.244	.036	.257	6.685**	.000
R = .836 $R^2 = .699$ $S_{EE} = .289$ $F = 460.296$					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .836 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 69.92 ($R^2 = .786$) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านครู (x_2) ($B = .358$) ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา (x_4) ($B = .217$) และปัจจัยด้านผู้บริหาร (x_1) ($B = .244$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .393, .263, และ .257 ตามลำดับ

โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี Stepwise ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (x_2) + .217 (x_4) + .244 (x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (x_2) + .263 (x_4) + .257 (x_1)$$

ตอนที่ 6 ผลการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ

แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการเพื่อการขับเคลื่อนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างสูงสุดและคุ้มค่าจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาได้รับการพัฒนา จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาสามารถสรุป ได้ดังนี้คือ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวคิด วิสัยทัศน์ เจตคติ ต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็จะมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษามาเป็นฐาน ข้อมูลในการพิจารณาแล้วร่วมกันสืบค้นหาปัญหา ความสำเร็จ ในการวางแผนการพัฒนาต่อยอดหรือรักษาสภาพต่อไป

มุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการทดสอบ O-NET ซึ่งถ้ามองว่าเป็นการประเมินเพื่อตัดสินหรือเพื่อแข่งขันกันระหว่างสถานศึกษา จะทำให้มองข้ามการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่จะมุ่งไปติวข้อสอบในช่วงเวลาใกล้สอบ O-NET ในแต่ละปี

ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ ความสามารถ และสนับสนุนในทุกด้าน ที่สำคัญที่สุดให้กำลังใจ ให้ความร่วมมือทำให้ผู้สอนคลายกังวล เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ผู้บริหารมีการบริหารจัดการด้านสารสนเทศผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มีพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/แนวทางการพัฒนานักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/แนวทางการพัฒนานักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สามารถพิจารณาผลการสอบในภาพรวมของวิชา จากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนเทียบกับโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน หรือโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันที่มีสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน และระดับประเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนยิ่งขึ้น โดยใช้ระบบการนิเทศแล้วส่งเสริมสนับสนุนที่มีความเอาใจใส่ต่อการพัฒนาสถานศึกษา จะสามารถปรับนโยบายจากส่วนกลางให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ชุมชน และการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ทั้งคุณภาพวิชาการ คุณภาพของสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและ

คุณภาพชีวิตของครูและบุคลากร ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการสอนของครูผู้สอนมีความเข้มข้นในการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ลดภาระงานและกิจกรรมของครูผู้สอนที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูผู้สอนได้เตรียมการสอนอย่างเต็มที่ ประชุมติดตามความก้าวหน้าและวางแผนแก้ไขปัญหา อุปสรรคร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านครู

ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ สู่การปฏิบัติ ดังนั้นครูผู้สอนต้องตระหนักและให้ความสำคัญพร้อมทั้งทุ่มเทกับการพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด

ครูผู้สอน ซึ่งถ้ามองว่าเป็นการประเมินเพื่อตัดสินหรือเพื่อแข่งขันกันระหว่างสถานศึกษา จะทำให้มองข้ามการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่จะมุ่งไปติวข้อสอบในช่วงเวลาใกล้สอบ O-NET ในแต่ละปี แต่ถ้าครูผู้สอนให้ความสำคัญ/เห็นคุณค่าต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาการศึกษา นำผลการทดสอบ O-NET นำไปวางแผนพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกตัวชี้วัดตามหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดผล นำข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษามาเป็นฐานในการพัฒนา จัดการเรียนรู้ได้ครอบคลุมตามตัวชี้วัด ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเข้าใจ (คิดวิเคราะห์เป็น) ไม่ใช่เรียนรู้แบบจดจำ

ครู จะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีทักษะในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์มีทักษะกระบวนการคิดในเชิงเหตุผลใช้ข้อสอบ O-NET เข้ามาเสริมในชั้นเรียน ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สอน และสอนตรงตามตัวชี้วัด

ปัจจัยด้านนโยบาย

นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ้าหน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่านำไปใช้ในการให้ความดีความชอบหรือการโยกย้าย จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคุณครูผู้สอนลดความเครียดจากผลการทดสอบ O-NET ในแต่ละปี และให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนเป็นสำคัญ โดยมีผลการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นข้อมูลประกอบการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ผู้เรียนก็จะได้รับการพัฒนาคุณภาพได้เต็มตามศักยภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

นโยบายของสถานศึกษา เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

ปัจจัยด้านการสนับสนุน ส่งเสริม กำกับติดตามของเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด โดยเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาได้อย่างเต็มที่ถือเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ระดับพื้นที่ซึ่งใกล้ชิดกับสถานศึกษา

2. แนวทางในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) ควรสร้างโอกาส/เปิดโอกาส/มีกระบวนการดำเนินการ โดยให้สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ชั้นการวิเคราะห์/สังเคราะห์ ชั้นการวางแผน ชั้นการดำเนินการ ชั้นการประเมินผล

2) สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรมีแนวทางในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

A1 (Awareness) ต้องสร้างความตระหนักรู้ร่วมกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ร่วมกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจใจร่วมกัน เห็นถึงความสำคัญในด้านการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

A2 Agreement ทำ MOU ร่วมกัน จัดทำบันทึกข้อตกลงที่จะทำความร่วมมือกัน ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการนำผลการทดสอบระดับชาติไปพัฒนา โดยทำ MOU ร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน โดยให้โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อยกระดับผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น หรือมีค่าพัฒนาการขึ้น หรือคงสภาพอยู่โดยให้โรงเรียนวิเคราะห์ตนเอง

A3 Action มุ่งสู่ความสำเร็จตามฝัน คือ โรงเรียนวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพผลการทดสอบระดับชาติ กำหนดรูปแบบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นรูปแบบของแผนงาน โครงการในการดำเนินงานขึ้น มีการดำเนินการตามแผน มีการนิเทศติดตาม การตรวจสอบ และการรายงานอย่างต่อเนื่อง

A4 Advice พัฒนาร่วมกันด้วยระบบการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันนิเทศติดตาม เพื่อให้ข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะและสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

A5 Award ประสบความสำเร็จมอบรางวัล มอบรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติและให้ขวัญกำลังใจให้กับโรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติบรรลุตามบันทึกข้อตกลง ทั้งโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน

3) หน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน นำเรียนผู้บริหารระดับสูงและสำนักงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และกำหนดจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

4) สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประชุมชี้แจง การกำหนดนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด การเขียนบทความวิชาการ เป็นต้น

5) ส่งเสริมให้หน่วยงานในทุกระดับทำวิจัยสถาบันเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน โดยให้ใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมาเป็นข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน

7) สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยการให้รางวัล มอบโล่ เกียรติบัตร และมอบทุนการศึกษา ให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูงแจ้งผลการทดสอบ O-NET

8) วิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษาและผู้เรียนรายบุคคล ายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบความต่างของคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

9) นำผลการทดสอบ O-NET ไปจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ จัดทำ/ผลิตสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคลวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลโดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผลการเรียน

10) นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูจากผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าช่วงชั้นกรรมการวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ หลังการนิเทศ

11) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

12) จัดสอนเสริมช่วงหลังเลิกเรียน ตามความสมัครใจของผู้เรียน

3. เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

1) หน่วยงานต้นสังกัด/ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเห็นความสำคัญการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนมากกว่าการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กร

2) ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการทดสอบ O-NET จะต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ผลการทดสอบเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญด้วย นอกเหนือจากการนำเสนอภาพความสำเร็จจากผลการทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว

3) นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

4) การกำกับ ส่งเสริมและติดตามจากเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.17 ผลการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
<p>1) สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียน และการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ การนำผลการทดสอบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน รองลงมาคือระดับชาติ</p> <p>2) ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความสำเร็จในระดับ</p>	<p>ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครู 3) ด้านบริบทองค์กร 4) ด้านนโยบายการศึกษา <p>จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านบริบทองค์กร ด้านนโยบายการศึกษา และปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริม กำกับ ติดตามของเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรสร้างโอกาส/เปิดโอกาส/มีกระบวนการดำเนินการ โดยให้สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวิเคราะห์/สังเคราะห์ ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินการ ขั้นการประเมินผล 2. สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรมีแนวทางในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> A1 (Awareness) A2 Agreement ทำ MOU ร่วมกัน A3 Action มุ่งสู่ความสำเร็จตามฝัน A4 Advice พัฒนาร่วมกันด้วยระบบการ 	<p>ด้านผู้บริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถ และสนับสนุนในทุกด้าน นิเทศติดตาม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอน 2) วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้สารสนเทศจากผลการประเมินผลจัดการศึกษา การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ <p>ด้านครู</p> <p>ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ผลการทดสอบเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญด้วย นอกเหนือ จากการนำเสนอภาพความสำเร็จจากผลการทดสอบการจัดการเรียนการสอนและการวัด</p>

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
<p>มากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านผลผลิต (Output)</p> <p>รองลงมาคือ ผลลัพธ์ (Outcome)</p> <p>ลำดับสุดท้าย คือผลกระทบ (Impact)</p>		<p>A5 Award ประสบความสำเร็จมอบรางวัล</p> <p>3. หน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน นำเรียนบริหารระดับสูงและสำนักงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และกำหนดจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง</p> <p>4. สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบ</p>	<p>และประเมินผลในชั้นเรียนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างแท้จริง เพื่อสอดคล้องกับผลการทดสอบ O-NET ที่ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นกรอบในการนำเสนอผลและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ด้านองค์กร</p> <p>1) สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพผลการทดสอบระดับชาติ กำหนดรูปแบบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นรูปแบบของแผนงานโครงการในการดำเนินงานขึ้น มีการดำเนินการตามแผน มีการนิเทศ</p>

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
		<p>ทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย</p> <p>5. ส่งเสริมให้หน่วยงานในทุกระดับทำวิจัยสถาบันเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมาเป็นข้อมูลพื้นฐานมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน</p>	<p>ติดตาม การตรวจสอบ และการรายงาน อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2) สถานศึกษาควรเลือกแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและส่งผลในทางบวกต่อการดำเนินการของสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกัน</p> <p>3) ลดภาระงานอื่น นอกเหนือจากงานสอน จัดอัตราครูวิชาเอกให้เพียงพอ</p> <p>ด้านนโยบายการศึกษา</p> <p>นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>1) เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ้าหน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญกับการนำผลการทดสอบ</p>

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
			<p>O-NETไปใช้ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่านำไปใช้ในการให้ ความดีความชอบหรือการโยกย้ายจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคุณครูผู้สอนลดความเครียดจากผลการทดสอบ O-NET ในแต่ละปี และให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนเป็นสำคัญ โดยมีผลการการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นข้อมูลประกอบการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ผู้เรียนก็จะได้รับการพัฒนาคุณภาพได้เต็มตามศักยภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร</p> <p>2) สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบ</p>

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
			<p>ทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประชุมชี้แจง การกำหนดนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด การเขียนบทความวิชาการ</p> <p>3) นโยบายในด้านการจัดการศึกษาควรชัดเจนและวางแผนระยะยาว มิใช่ปรับเปลี่ยนไปตามผู้บริหารระดับสูง</p> <p>อย่างเช่นปัจจุบันการสอบ O-NET ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญทั้งนี้อาจมีผลมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในปัจจุบันนักเรียนไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนได้ การเรียนออนไลน์ในระดับประถมศึกษาที่มีปัญหามากมายที่ไม่ได้รับการแก้ไขจากเบื้องบน ดังนั้นถ้ากลับเข้าสู่สถานการณ์</p>

การดำเนินงานของสถานศึกษา	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
			<p>ปกติและยกเลิกการสอบ O-NET ไปควรมีข้อสอบมาตรฐานกลางที่ได้มาตรฐานมาเป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพผู้เรียนเพื่อนำผลมาพัฒนาการจัดการศึกษาแต่ละสถานศึกษา</p> <p>นโยบายของสถานศึกษา เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>การนิเทศ กำกับ ติดตาม</p> <p>เขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุน ส่งเสริม กำกับติดตามอย่างเป็นระบบ</p>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดังนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed-Method)

แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนสมัครเข้ารับการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ใน 5 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ส่วนการวิจัยระยะที่ 2 สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาแนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า

1) สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ คือการนำผลการทดสอบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน รองลงมาคือระดับชาติ

2) ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือด้านผลผลิต (Output) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ (Outcome) ลำดับสุดท้าย คือ ผลกระทบ (Impact)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือด้านครู และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามวิธี Stepwise ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = .661 + .358 (x_2) + .217 (x_4) + .244 (x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .393 (x_2) + .263 (x_4) + .257 (x_1)$$

3. การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน หน่วยงานระดับนโยบาย กำหนดนโยบาย จุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ” มีผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการประเมินระดับชั้นเรียนและการประเมินระดับชาติ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ การนำผลการทดสอบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพระดับชั้นเรียน สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่กล่าวถึงการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT/ O-NET) ในเรื่องขอการพัฒนาบุคลากรในระดับสถานศึกษาในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการประเมินระดับชาติ ซึ่งการประเมินระดับชั้นเรียน อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน

ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ ผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่มีผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และอย่างน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 3 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาและระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน การวัดผลระดับชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ติดตามช่วยเหลือ และชี้แนะการดำเนินงานแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน การสร้างแบบทดสอบแบบเขียนตอบ การสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการคิด การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยผู้เรียน เป็นต้น อย่างต่อเนื่องทุกปี ส่งผลให้ศึกษานิเทศก์มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และเครื่องมือการประเมินคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลาย สามารถให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะแก่คุณครูในสังกัดได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง คุณครูผู้สอนก็มีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ และเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการยกระดับการประเมินคุณภาพผู้เรียน

2) ความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำเร็จในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือด้านผลผลิต (Output) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ (Outcome) ลำดับสุดท้าย คือ ผลกระทบ (Impact) เมื่อพิจารณาแล้วด้านผลผลิตนั้น ประกอบด้วยเรื่องของการจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางของแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่สอดคล้องกับการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ตลอดทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายความตระหนักและเห็นความสำคัญของประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษานั้น สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่กล่าวถึงผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 วิชหลัก อยู่ในระดับสูง พบว่าสถานศึกษามุ่งเน้นให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เน้นสถานศึกษาเป็นฐานและการมีส่วนร่วมของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ในการร่วมคิด ร่วมวางแผนและรับผิดชอบให้ความสำคัญกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการสอบครั้งต่อไปเป็นภาพสะท้อนในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามผลการวิจัยของ เอื้อมพร หลิน

เจริญและคณะ (2552: 84-92) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET สูง ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันในแต่ละรายวิชา มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง ในทางตรงข้าม โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET ต่ำ พบว่าครูจะใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ คือการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้ท่องจำไม่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน ไม่ใช่สื่อในการเรียนการสอน ขาดการเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Stecher, B.M. (2002, p. 94-95) ได้รายงานว่ายโยบายการสอบได้ส่งผลกระทบต่อในทางบวกต่อนักเรียน ได้แก่ นักเรียนมีความรู้และทักษะดีขึ้น กระตุ้นจูงใจให้เรียนหนักมากขึ้น และรู้เป้าหมายว่าเรียนเพื่ออะไร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหารเป็นตัวสำคัญที่สุดเพราะผู้บริหารเป็นคนกำหนดทิศทางในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งหลายเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น สอดคล้องกับ รุจิรุ ภู่อาระ (2557 : 24-25) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องมีความรอบรู้ทั้งเนื้อหาสาระทางวิชาการและเทคนิคที่สอนวิธีสอน ต้องทำงานร่วมกับครูในการเสริมสร้างทักษะที่เข้มแข็งให้แก่ครูร่วมกัน เก็บข้อมูลวิเคราะห์และใช้ข้อมูล เพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสามารถในการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฯลฯ เป็นต้น และมีส่วนร่วมในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจะต้องมีทักษะด้านภาวะผู้นำสูง มีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในประเด็นดังกล่าวอย่างชาญฉลาดเกิดผลสำเร็จนั่นเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิรงค์ เศษวงค์ (2556) ทศพร จันทราช (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยในด้านการกำหนดเป้าหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดทำกรอบเป้าหมายและสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นที่เข้าใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำงานร่วมกับครู ผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาภายในโรงเรียน และพัฒนาเป้าหมายการปฏิบัติงานไปสู่ทิศทางที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเป้าหมายของโรงเรียนต่อครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งการสื่อสารนี้ทำได้โดยใช้สื่อการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ และเป็นไปตามแนวคิดของ Murphy (1990) ที่ว่า การกำหนดเป้าหมายนั้นควรเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน โดยรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทั้งที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน รวมถึงหน้าที่รับผิดชอบของครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สื่อสารเป้าหมายให้รับทราบร่วมกันบ่อย ๆ ให้เป็นที่เข้าใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และครู เน้นย้ำความสำคัญให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญว่าเป้าหมายช่วยชี้ว่าโรงเรียนต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง

สำหรับปัจจัยด้านครู ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น แสดงให้เห็นว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ความรู้ความสามารถของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะผลักดันให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ขึ้นอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนทางสังคมของครูในแนวทางเดียวกันก็คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับการสนับสนุนโดยผ่านทางความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการยอมรับการช่วยเหลือ ความพึงพอใจ ส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับมีความสุขเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับที่ (Lin. 1979 : p. 159 อ้างถึงใน อุมพร สันตจิตฺ. 2552 : 33) และจากการศึกษาของ Russell, Altealer, & Velgen (1987 อ้างถึงใน วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. 2552 : 77) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลถึงการทำงานให้บรรลุความสำเร็จ และยังส่งผลถึงการมีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอีกด้วยรวมทั้งครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูที่ตั้งใจจริงและมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนสามารถอธิบายความหมายได้ชัดเจน จัดกิจกรรมได้มากหมายและเหมาะสมกับนักเรียน มีการเตรียมการสอน การเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ถ้าครูมีคุณภาพก็สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้ด้วย

ส่วนปัจจัยด้านนโยบายการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดตัวชี้วัดที่เน้นการยกระดับคะแนน O-NET การพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผู้เรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นแต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว และเป็นไปตามข้อเสนอเชิงนโยบายของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ของผู้เรียน ตลอดจนการนำคะแนนผลการสอบ O-NET มาเป็นเกณฑ์ในการสอบคัดเลือกผู้เรียนเข้ามาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET เช่น การนำคะแนนการสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผู้เรียนเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น เป็นต้น แต่ทั้งนี้ เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ที่กำหนดให้ยกเลิกการทดสอบเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการดำเนินการทดสอบ O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ให้ถือเป็นสิทธิส่วนตัว โดยเฉพาะของนักเรียนที่จะเข้ารับการทดสอบตามความสมัครใจ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เฉพาะระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยในส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ใช้สัดส่วนคงเดิม คือ 70:30 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ. ศธ. 360 องค์ฯ : ออนไลน์) อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการเปิดปิดภาคเรียน ประจำปีการศึกษา 2563 ของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่จัดสอบระดับชาติจะได้พิจารณาถึงช่วงเวลาของการทดสอบระดับชาติประจำปีการศึกษา 2563 ตามสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไปอีกครั้งหนึ่ง โดยให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการเลื่อนเวลาเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษา และสอดคล้องกับช่วงเวลาที่บ้านอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ม.6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าแนวโน้มสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ไม่เสี่ยงต่อการสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของนักเรียน การจัดสอบ NT และ O-NET ก็จะเป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการสอบในปีที่ผ่านมา และมีความพยายามที่จะใช้นวัตกรรมทางด้านการสอบเพิ่มมากขึ้น เช่น การวิจัยและพัฒนากระบวนการทดสอบออนไลน์ การนำ AI มาช่วยตรวจกระดาษคำตอบอัตโนมัติของผู้เรียน รวมถึงการนำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการทดสอบสู่การปฏิบัติ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการทดสอบให้น้อยลง การลดความเครียดและวิตกกังวลของนักเรียนจากการสอบจำนวนมาก เป็นต้น หรือแม้กระทั่งนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล เพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว ดังนั้นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการวางแผน การกำหนดนโยบายหรือการติดตามผลการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา จึงมักใช้คะแนน O-NET เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา ดังตัวอย่าง แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560–2579 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำคะแนน O-NET ไปใช้

ประโยชน์ควรจะมีการพิจารณาอย่างรอบด้านถึงผลกระทบของการนำคะแนน O-NET ไปใช้ เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการนำคะแนน O-NET ไปใช้ และควรมีการศึกษาความต้องการของผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET กลุ่มต่าง ๆ ว่าต้องการข้อมูล และรูปแบบรายงาน ในลักษณะใดที่จะเอื้อประโยชน์และทำให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิด การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจนำไปเป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้กับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติประเภทอื่น ๆ ต่อไป

3. การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู โรงเรียน นโยบายการศึกษา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนขับเคลื่อนการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานทุกระดับวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน หน่วยงานระดับนโยบาย กำหนดนโยบายจุดเน้นในการพัฒนา รวมทั้งวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ โดยดำเนินการให้สอดคล้องสภาพปัญหาและสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สื่อสารสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับเกี่ยวกับการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นการสอบของนักเรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ดังนั้นคะแนน O-NET จึงเป็นคะแนนที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และแสดงถึงประสิทธิผลของนักเรียนทั่วประเทศ ส่วนการนำไปใช้เพื่อกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษานั้น เป็นการศึกษาภาพรวมของการสอบและการนำผลการสอบไปใช้ซึ่งเมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากผลคะแนน O-NET แม้ว่าจะมีการนำผลการสอบไปใช้ในทางลบบ้าง (ดุष्ฎิ โยเหลา และคณะ. 2562) แต่ในภาพรวมแล้วจะเห็นว่ามีความสำคัญและนำข้อมูลที่ได้จากการสอบ O-NET ไปใช้มากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยธนันท์ ธนารชตะภูมิ (2563) ได้มีผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมทำงานยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานกับครูทุกชั้นตอน รวมถึงให้ออกาสครูในการแสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือกับผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งให้ขวัญกำลังใจครู นอกจากนี้ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกันส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET และผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน การพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือ เร่งแก้ปัญหาแก่กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลคะแนนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย สำหรับระดับปฏิบัติการ สถานศึกษาทราบระดับคุณภาพของโรงเรียนจากคะแนนของนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าสอบทุกคน สามารถนำไปเปรียบเทียบผลกับโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็น สังกัด ขนาด หรือตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เพื่อเป็น

สารสนเทศในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากรายงานคะแนน O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป นอกจากนี้ นักเรียนและผู้ปกครองสามารถใช้ผลคะแนนเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้เกิดการพัฒนาต่อไป ข้อมูลคะแนน O-NET ที่ได้จากนักเรียนทุกคนในประเทศไทยในแต่ละปีนั้น มีคุณค่าต่อการพัฒนาระบบการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียนและระดับประเทศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และจะมีประโยชน์อย่างยิ่งถ้าคะแนน O-NET ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้อง โดยไม่ใช่ทำลายขวัญกำลังใจครูผู้สอน ทั้งนี้ สถาบันทดสอบทางการศึกษาเป็นองค์กรที่สำคัญในการช่วยผลักดัน การนำข้อมูลคะแนน O-NET ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพตามที่ได้นำเสนอมาข้างต้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่ได้ยังมีอีกหลายประเด็น ที่สมควรได้รับการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในรายละเอียด เช่น ทำไมบางโรงเรียนจึงมีผลการพัฒนาคะแนน O-NET อยู่ในระดับที่สูงอย่างต่อเนื่อง และทำไมโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจึงมีผลการพัฒนาคะแนน O-NET ในระดับสูงในบางวิชาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับเกณฑ์จำนวนครูผู้สอนให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาและสภาพบริบทของพื้นที่จริง อันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูผู้สอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) หรือหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการนำคะแนนผลสอบ O-NET ไปใช้อย่างถูกต้องให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเป้าหมายหรือข้อมูลป้อนชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา
3. สถานศึกษาปรับเปลี่ยนรูปแบบการทดสอบความรู้และการประเมินผลในการวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เช่น การเพิ่มอัตราการสอบแบบอัตนัยให้มากขึ้นในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ รวมถึงให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากการลงมือทำ
4. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ควรเผยแพร่ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนำเสนอต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ใบรายงานผลสอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการจังหวัด/

ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายละเอียด) รวมถึงเผยแพร่ผลวิเคราะห์ O-NET ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา/เขตพื้นที่/ศึกษาธิการจังหวัด/ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและพัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้สารสนเทศจากผลการประเมินผลจัดการศึกษาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

5. จัดระบบส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Learning support) และระบบส่งเสริมสนับสนุนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน (Evaluation support) ให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัด กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการกำกับ ติดตามทั้งระหว่างและสิ้นสุดการดำเนินการ และทำการทบทวนหลังการปฏิบัติการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา (After Action Review: AAR)

6. นิเทศการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน โดยทีมงานในหน่วยงานบังคับบัญชาในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching) ให้สถานศึกษามีความเป็นตัวของตัวเอง และเห็นคุณค่าในตัวเอง จนเกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายในองค์กร (Quality Culture)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2554). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปรับสัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กระทรวงศึกษาธิการ. http://www.moe.go.th/index.php/ข่าวภารกิจผู้บริหารระดับสูง/o-net-ตัดสินผลการเรียน/news_act/35065
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน ของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. <http://obecplan.wordpress.com/2016/02/04/ประกาศ-เรื่องสัดส่วนการ/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดวิชาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET). สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <http://www.niets.or.th/th/content/download/2116>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ยกเลิกสัดส่วนการใช้ผลสอบ O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน เฉพาะระดับประถม-มัธยมต้น ส่วนมัธยมปลาย ใช้สัดส่วนคงเดิม 70:30.. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://moe360.blog/2021/02/11/o-net-2563-2/> [12 กุมภาพันธ์ 2564].
- การประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). องค์ประกอบและคำร้อยละของกลุ่มสาขาวิชาในการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบ TCAS รอบที่ 4 (Admissions). my TCAS. <http://mytcas.com/wp-content/uploads/2018/11/องค์ประกอบร้อยละ.pdf>
- ข่าวการศึกษา “ปฏิรูปหลักสูตรเรียนสอนยึดแนว PISA”. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <https://www.niets.or.th/th/content/view/2809> เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2562.
- ครูบ้านนอก.คอม. คุณภาพการศึกษา.คืออะไร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.kroobannok.com/35476>. [19 กุมภาพันธ์ 2563].

- ครูบ้านนอก.คอม. แนวทางการดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.kroobannok.com/88709>. [19 ม.ค. 2564].
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นามิบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สนธยา พลศรี. (2557). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชนาธิป ทั้ยแป. (2560). การยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT/O-NET). สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: bet.obec.go.th > wp-content > uploads > 2017/06 > pptDr.chanathip.pdf เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563, 2560.
- ดุษฎี โยเหลา และคณะ. (2562). รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2560 (ฉบับสมบูรณ์). สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.niets.or.th/th/content/download/15721>.
- ธนันท์ ธนารชตะภูมิจ. (2563). การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน. วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 48 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มีนาคม 2563) หน้า 63-82.
- ชญญา เรืองแก้ว (2550). การทดสอบทางการศึกษา(O-NET) สำคัญอย่างไร.กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID =10187&key=hotnews>
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิשראל: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัครินทร์ ชาวผ่อง. (2542). กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ . มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี/เพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด และมิถุชมนัส วรรณมรินทร์. (2544). การวิเคราะห์เส้นทางด้วยโปรแกรมลิשראל. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 7, 1-20.
- ปนัดดา หัสปราบ. (2557). แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. ทูลอดหนุนการวิจัยจาก สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- พินดา วราสุนันท์ และคณะ. (2558). การวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. ทูลอดหนุนการวิจัยจาก สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2554). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นามิบุ๊กส์พับลิเคชั่นส์.
- ลลิตา ธงภักดี และ ชยพล ธงภักดี. (2560). การจัดการข้อมูลการวัดและประเมินผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4. *วารสารราชพฤกษ์*, 15(1), 42-48.
- วีรภัทร์ สุขศิริ และ ชนม์ชกรณ วรอินทร์. (2559). การตรวจคะแนนจุดตัดขั้นต้นสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จาก คะแนนสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานด้วยวิธีทำแผนที่ ความสามารถแฝงเชิงประจักษ์ : การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.niets.or.th/th/content/download/5257>
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541). “การประกันคุณภาพการศึกษา,” *วารสารวิชาการ*. 1(5) : 27. พฤษภาคม, 2541.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชย์.
- สังวรณ์ ังดกระโทก. (2545). หลักการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุแบบพหุระดับ การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบพหุระดับและการวิเคราะห์โมเดลโค้งพัฒนาการแบบพหุระดับ: วิธีการของ Muthen. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 15(1), 85-104 .
- สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงใน [http://www.niets.or.th/cm/\[2563](http://www.niets.or.th/cm/[2563), พฤษภาคม 2]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิก จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทย ในปี พ.ศ. 2573. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก. (2560). แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก .
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2558). ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2557 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: นิชินแอตเวอร์ไทซิง.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร และคณะ. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. [ออนไลน์]. เข้าถึงใน [http://www.niets.or.th/index.php/research_th/view/15\[2558, พฤษภาคม 2\], 2557](http://www.niets.or.th/index.php/research_th/view/15[2558, พฤษภาคม 2], 2557).
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.niets.or.th/th/content/download/275>
- สุรเดช จิรัฐติวิชาชัย. (2558). การบริหารการจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2560), 12 ปี สทศ. **สู่องค์การมหาชนคุณธรรม ส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยั่งยืนตามศาสตร์พระราชา**. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

<https://www.niets.or.th/th/content/download/5485>

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2561). 13 ปี สทศ. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). <https://www.niets.or.th/th/content/view/10057>

สาโรจน์ เทียนใส (2552). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น.

http://www.kknpeo.moe.go.th/2018/wp-content/uploads/2018/11/เล่ม_แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ-ฉบับที่-12-พ.ศ.-2560-2564-1-1.pdf

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561ก). **ข้อมูลจากระบบตรวจ ติดตามและประเมินผล .** ระบบสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

http://sp.moe.go.th/spinfo/?module=policy1_3

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561ข). **รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) : ระยะครึ่งแผน กระทรวงศึกษาธิการ.**

<https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?News! D=52252&key=news20>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560ก). **แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579.** (พิมพ์ครั้งที่ 2), พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560ข), **สรุปลงสาระสำคัญ รายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559).** พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก (2560), **แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก.**

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก.

<http://www.plkmoe.go.th/home/attachments/article/3035/บทสรุปผู้บริหาร620งานวิจัยแนวทางการนำผลไป.pdf>

อภิวัฒน์ แสนคุ้ม. (2561). “การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยนวัตกรรม “School Test”, **วารสารวิชาการ. ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน 2561, 19-29.**

- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2556). การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : พหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี. [ออนไลน์]. เข้าถึงใน http://www.niets.or.th/index.php/research_th/view/15 [2563, พฤษภาคม 2], 2556.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. ทูลอดหนุนการวิจัยจาก สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2552.
- อรุณศรี เตชะเรืองรอง, ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี, และ อำนาจ สุวรรณสันติสุข. (2561). การพัฒนาคะแนนจุดตัดวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุตรดิตถ์. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 8(14), 103-116.
- Joreskog, Karl and Dag Sorborn. (1989). *"LISREL 7: User's Reference Guide,"* Mooresville, IN: Scientific Software.
- Joreskog, Karl and Dag Sorborn . (1993). LISREL 8: *Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. Chicago: Scientific Software International, Inc.
- Nipalornkiti, N., & Adunyarittigun, D. An investigation of content validity in O-NET (English Subject) for the upper secondary level (Matthayom 6). *Journal of Liberal Arts*, 18(1), 56-75. 2016.
- Tonboot, S., & Pannarunothai, S. Educational inequality in Thailand : the case study of Ordinary National Educational Test Score (O-NET). *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 9(3), 1-9. 2016.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดร.มนตรี เต๋นดวง	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.สมภาพร มณีอ่อน	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
ผศ.ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.กุลภัสสร ศิริพรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
นายวิรัตน์ สานุมิตร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดเชียงราย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.เทอดชาติ	ชัยพงษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.ชนาธิป	ห้วยแป	รองผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.เจียร	ทองนุ่น	รองศึกษาธิการภาค 5
ดร.พรศักดิ์	จิณา	ศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
ดร.พันธวิชัย	เลี้ยงชีพชอบ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
ดร.ดวงคิด	จรเอ็กกา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย
ดร.สะอาด	คำตัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย
ดร.อุดม	ชูสิวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
นางทองเพียร	อ่องบางน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าชุม (ประชาอุทิศวิทยาการ)
ดร.กุลภัสสร	ศิริพรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพการปฏิบัติและความสำเร็จ ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ

3. การวิจัยครั้งนี้จะสมบูรณ์และมีความเชื่อถือได้ขึ้นอยู่กับคำตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงและครบทุกข้อ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไป

4. การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลเสียใด ๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และจะใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ดร.ปนัดดา หัสปราบ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการโรงเรียน   รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน
- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ   ครู
- อื่น ๆ ระบุ .....

2. ระดับชั้นในโรงเรียนของท่านที่มีการทดสอบ

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6   ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3   ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ขนาดสถานศึกษา

- 1) โรงเรียน ขนาดเล็ก (นร. ไม่เกิน 300 คน)
- 2) โรงเรียน ขนาดกลาง (นร. 301 – 1,000 คน)
- 3) โรงเรียน ขนาดใหญ่ (นร. 1,001 - 2,000 คน)
- 4) โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ (นร.มากกว่า 2,000 คน)

4.สังกัด

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

5. จังหวัด .....

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็น ความรู้สึก และข้อเท็จจริง แต่ละข้ออยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งแต่ละข้อมีความหมายของระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง/บางครั้ง

ท่านคิดว่าปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ ท่านคิดว่าปัจจัย/รายการใด ที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับใด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านผู้บริหาร						
การสื่อแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน						
1	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน					
2	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน					
3	ผู้บริหารมีแนวทางในการพัฒนาเป้าหมายทางวิชาการร่วมกัน					
4	ผู้บริหารประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ					
5	ผู้บริหารตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก					
การกำกับ ติดตามและประเมินผล						
6	ผู้บริหาร/ฝ่ายวิชาการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกการสอนของครู					
7	ผู้บริหารเข้าร่วมประชุมกับครูทุกระดับชั้น					
8	ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนโดยสม่ำเสมอ					
9	ผู้บริหารใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน					
10	ผู้บริหารประเมินการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง					
การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ						
11	ผู้บริหารจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง					
12	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้เข้ารับการฝึกอบรม					
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูของตนเองในระยะ 5 ปี					
14	ผู้บริหารจัดหาวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู					
การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง						
15	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารโรงเรียน					
16	ผู้บริหารมีศักยภาพทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์					
17	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
18	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้					
19	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพในโรงเรียน					
ปัจจัยด้านครู						
ความรู้ความสามารถของบุคลากร						

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	ครูมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่สอน					
21	ครูปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ					
22	ครูได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง					
23	ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
24	ครูดำเนินงานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
ภาระงานสอนครู						
25	จำนวนคาบสอนของครู/สัปดาห์ มีความเหมาะสม					
26	ครูมีเวลาสอนครบตามจำนวนชั่วโมงที่ได้รับมอบหมาย					
27	ครูได้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นที่มีความถนัด					
28	ครูได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ					
29	ครูได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนในระดับชั้น					
30	ครูได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้หรือคณะทำงาน หน่วยงานภายนอกเป็นประจำ					
31	ครูได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม พัฒนาตนเอง					
32	ครูได้รับมอบหมายงานอื่นที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ					
33	ภาระงานอื่น ๆ มีมากจนทำให้กระทบต่อการเตรียมการสอนของครู					
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม						
34	ครูได้รับการส่งเสริมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
35	ครูได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน					
36	ครูได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน					
37	ครูได้รับการยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถจากเพื่อนร่วมงาน					
38	ครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
ปัจจัยด้านบริบทขององค์กร						
วัฒนธรรมองค์กร						
39	ผู้บริหารทำให้ครูทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน					
40	ผู้บริหารให้การยอมรับ และยกย่องชมเชยในความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู					
41	ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางที่ควรปฏิบัติไว้อย่าง ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
42	ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการแก้ปัญหา					
43	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่					
ชื่อเสียงขององค์กร						
44	นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น					
45	นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับจากสังคม					
46	โรงเรียนมีนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าแข่งขันทักษะทางด้านวิชาการ ดนตรี และกีฬา ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัดและระดับประเทศ					
47	โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนในอำเภอ จังหวัด หรือประเทศ					
48	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ให้ทราบอยู่เสมอ					
ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา						
วัตถุประสงค์ของนโยบาย						
49	สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยระบุวัตถุประสงค์ชัดเจน					
50	วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้					
51	เป้าหมายนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถระบุไว้ชัดเจน					
ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติ						
52	การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับภารกิจหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
53	นโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพสอดคล้องกับนโยบาย/ทิศทางการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด					
มาตรฐานนโยบาย						
54	บุคลากรสามารถปฏิบัติตามนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้					
55	ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในการนำนโยบายด้านการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ					

ตอนที่ 3 สภาพการปฏิบัติและความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

คำชี้แจง ท่านคิดว่าการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (ผลผลิต, ผลกระทบ และผลลัพธ์) ในเรื่องต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับการปฏิบัติของหน่วยงานของท่าน

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติมากที่สุด /ระดับความความสำเร็จมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติมาก /ระดับความความสำเร็จมาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติปานกลาง /ระดับความความสำเร็จปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติน้อย /ระดับความความสำเร็จน้อย
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติน้อยที่สุด /ระดับความความสำเร็จน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ/ความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
การนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
การประเมินระดับชั้นเรียน						
1	ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานผลการประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
2	ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานผลการประเมินพฤติกรรมการเรียน					
3	ครูในโรงเรียนท่านได้รายงานข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียน					
4	ครูในโรงเรียนท่านได้แจ้งผลการประเมินระหว่างเรียน					
5	ครูในโรงเรียนท่านได้แจ้งผลการประเมินหลังเรียน					
6	ครูในโรงเรียนท่านได้เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
7	ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์จัดกลุ่มคุณภาพผู้เรียน					
8	ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการบันทึกหลังสอนมาปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้					
9	ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน					
10	ครูในโรงเรียนท่านได้นำผลการประเมินมาใช้วางแผนการสอนซ่อมเสริม					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ/ความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
11	ครูในโรงเรียนท่านได้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนนำผลการประเมินไปวางแผนการเรียนรู้					
การประเมินระดับชาติ						
12	ครูในโรงเรียนท่านมีการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีที่ผ่านมาและนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ					
13	ครูในโรงเรียนท่านได้วิเคราะห์จุดอ่อนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อกำหนดทิศทางการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
14	ครูในโรงเรียนท่านได้วิเคราะห์หาสาเหตุเมื่อผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์เพื่อใช้ในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
15	ครูในโรงเรียนท่านได้กำหนดค่าเป้าหมายของระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					
16	ครูในโรงเรียนท่านได้กำหนดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
17	ครูในโรงเรียนท่านได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามและการประเมินผลกิจกรรม/โครงการตามแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้บริหาร เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานต้นสังกัด					
ผลผลิต (Output)						
18	สถานศึกษามีแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
19	สถานศึกษามีกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับทิศทางการของแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
20	สถานศึกษามีระบบการติดตาม และการประเมินผลกิจกรรม/โครงการตามแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
21	ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน					
22	ครูมีแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่สอดคล้องกับการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ/ความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
23	ครูมีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน					
24	ครูมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการประเมิน ประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					
25	ครูมีคลังข้อสอบ และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
26	ครูมีแผนการสอนซ่อมเสริมที่เกิดจากการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
27	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและการจัดการ ประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					
28	นักเรียนมีความพร้อมในประเมินผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)จากการได้รับการวัดและประเมินผล ระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน ที่สอดคล้องกับการวัดและ ประเมินผลระดับชาติ					
29	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน					
30	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตระหนักและเห็นความสำคัญของ ประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา					
ผลกระทบ (Impact)						
31	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับโรงเรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี ที่ผ่านมา					
32	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา					
33	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (O-NET) บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้					
ผลลัพธ์ (Outcome)						
34	นักเรียนให้ความสำคัญในการเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น					
35	นักเรียนมีการเรียนนอกเวลา (กวดวิชา) เพิ่มขึ้น					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ/ความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
36	นักเรียนขาดแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					
37	ครูให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนมากขึ้น					
38	ครูให้ความสำคัญในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากขึ้น					
39	ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอน					
40	ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)					
41	ผู้ปกครอง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาจากการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีอะไรบ้าง

---

2. ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรมีแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นอย่างไร

---

3. สิ่งที่ท่านต้องการได้รับความช่วยเหลือเพื่อนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีอะไรบ้าง

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ข้อมูลเบื้องต้น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา.....สถานที่.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าคะแนน O-NET มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านเห็นด้วยกับการนำคะแนนสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการสอนและการพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ และหากจะนำไปใช้ สามารถนำไปใช้ได้อย่างไรบ้าง
3. หน่วยงาน/องค์กรของท่าน ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรบ้าง ปัญหา อุปสรรคที่พบมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร
4. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา มีอะไรบ้าง ส่งผลอย่างไร กับใครบ้าง
5. ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ และความล้มเหลวในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. ท่านคิดว่าสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด ควรจะมีแนวทางในการดำเนินการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างไร
7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและนำมาเป็นกรอบแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในอนาคต
8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอขอบคุณสำหรับคำตอบของท่าน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการนำผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา							
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
45	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
46	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
47	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
48	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
49	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
50	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
51	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
52	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
53	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
54	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
55	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ผลสัมฤทธิ์ (Result) ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา							
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
36	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๒

**ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย**

พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยของสถาบัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙(๔) และ ๒๐(๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๘ คณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๘

ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ของการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย มีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีการทำวิจัยในด้านการทดสอบทางการศึกษา ตลอดจนด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) เพื่อส่งเสริมให้มีการเผยแพร่การวิจัยในด้านการทดสอบทางการศึกษา ตลอดจนด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) เพื่อส่งเสริมให้นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการดำเนินงานของสถาบันต่อไป

ข้อ ๕ คุณสมบัติของผู้ยื่นเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย มีดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานของสถาบัน
- (๒) เป็นนักวิชาการ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา หรือหน่วยงานวิจัยที่สนใจ
- (๓) เป็นผู้ดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง
- (๔) มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยในหัวข้อวิจัยที่ขอรับทุน
- (๕) สามารถปฏิบัติงานได้ตลอดเวลาที่ได้รับทุน
- (๖) คุณสมบัติอื่นตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

ข้อ ๖ การยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการออกประกาศการยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย โดยอย่างน้อยให้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ ระยะเวลาในการยื่นข้อเสนอ หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นข้อเสนอหัวข้อการวิจัยที่ให้ทุนอุดหนุน และวงเงินของการให้ทุนอุดหนุน

(๒) ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย แล้วรายงานผลการพิจารณาคัดเลือกต่อผู้อำนวยการ เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๗ ผู้ยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือก ต้องทำสัญญารับทุนตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๘ ในการทำสัญญารับทุน ให้แบ่งการรับทุนออกเป็น ๓ งวด ดังนี้

(๑) งวดที่ ๑ เมื่อทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยกับผู้อำนวยการ

(๒) งวดที่ ๒ เมื่อผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยว่าได้ดำเนินการไปแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของงานวิจัยทั้งหมด และได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

(๓) งวดที่ ๓ เมื่อผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

ข้อ ๘ การส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามข้อ ๘(๓) ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยต้องส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่เย็บเล่มและเข้าปกเรียบร้อยแล้ว ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญาฉบับรับทุน โดยทุกเล่มต้องระบุข้อความว่า “ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)” ไว้ที่ปกหน้าและปกรอง

ข้อ ๑๐ ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจะเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในโครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติแล้วได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการเป็นหนังสือ

ข้อ ๑๑ กรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่สามารถทำการวิจัยต่อไปได้ หรือไม่อาจทำการวิจัยต่อไปได้ และประสงค์จะขอยุติการวิจัยนั้น ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยยื่นหนังสือต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณายุติโครงการวิจัยและคืนทุนอุดหนุนวิจัยทั้งหมดที่ได้รับต่อไป

กรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่สามารถทำการวิจัยให้แล้วเสร็จตามกำหนดได้และประสงค์จะขอเลื่อนกำหนดการส่งรายงานการวิจัย ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยยื่นหนังสือต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาเลื่อนกำหนดการส่งรายงานการวิจัยต่อไปการคืนทุนอุดหนุนวิจัยตามวรรคหนึ่งนั้น หากผู้อำนวยการเห็นสมควร อาจพิจารณาให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยคืนทุนอุดหนุนวิจัยเพียงบางส่วนก็ได้

ข้อ ๑๒ สถาบันสงวนสิทธิที่จะระงับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในกรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ตลอดจนตามระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับนี้และตามสัญญาฉบับรับทุน

ข้อ ๑๓ ผลงานวิจัยที่ทำขึ้นตามข้อบังคับนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบันการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ทำขึ้นตามข้อบังคับนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ใดๆ การสาธิตแก่สาธารณชน หรือการเผยแพร่ด้วยวิธีการอื่นใดจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการในการเผยแพร่ผลงานวิจัยตามวรรคสอง ต้องระบุข้อความว่า “ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และผลงานนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย”

ข้อ ๑๔ ให้ผู้อำนวยการรักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(ดร.สงบ ลักษณะ)

ประธานกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ภาคผนวก ง

ประวัตินักวิจัย

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ นางสาวปนัดดา หัสปราบ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

เลขที่ 15/20 ม.3 ตำบล เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-9907153 e-mail : panat_h@yahoo.co.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ พ.ศ.
2538

ปริญญาโท สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ปี พ.ศ. 2545

ปริญญาเอก สาขา วิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. 2560

ผลงานวิจัย

- 1) การใช้แนวทางการประเมินเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 2) การใช้แบบรูปจำนวนในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการ
หารจำนวนเต็ม
- 3) ตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูการศึกษาพิเศษ สังกัดกลุ่ม 5 ภาคใต้
- 4) รายงานการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา
- 5) แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ได้รับ
ทุนวิจัย สทศ. ปี 2557)
- 6) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู
การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- 7) การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและ
ผลกระทบที่เกิดขึ้น (ได้รับทุนวิจัย สทศ. ปี 2560)

8) การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง เทคนิคการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน (Classroom assessment) สู่การประเมินระดับนานาชาติ (ปี 2561)

9) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน : เทพโมเดล (2561)

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ นางสาวนันทนา จันทร์ผืน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

เลขที่ 279/174 ม.3 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57000

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 089-0529069 e-mail : kanita_5@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก คณิตศาสตร์ วิชาโท วัดผลการศึกษา
สถาบันราชภัฏเชียงราย (ในโครงการครุทายาท) ปี พ.ศ.2540

ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ปี พ.ศ. 2545

ผลงานวิจัย

1) รายงานการนิเทศครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีที่ทำการศึกษา : กรกฎาคม 2552 – ตุลาคม 2554

2) การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ด้วยการวิเคราะห์พหุระดับปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) ปี พ.ศ. 2545